

VAJNORSKÉ *novinky*

9 - 10 / 2025
ročník XXXIV
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

František Grebeči
— živá športová
história Vajnor

Mesiac úcty
k starším
v mestskej časti

Vinič potrebuje
našu pomoc

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu; Pripravujeme program Vianočný pozdrav z Vajnor	Str. 20. – 21	Výlet do kráľovského mesta Kremnica
Str. 4 – 6	Vajnorský minimaratón prilákal stovky bežcov	Str. 22. – 23	Nedajte sa okradnúť-Rady pre seniorov z prednášky v Kultúrnom dome Vajnory
Str. 7	Čo na to starosta?	Str. 24 – 26	František Grebečí je živá športová história Vajnor
Str. 8	Vo Vajnoroch máme novú elektrickú stanicu; Dotácie na budúci rok môžete žiadať do 30. novembra 2025	Str. 27	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (30)
Str. 9	Nové stromčeky na detskom ihrisku Koniarkova; Vajnory rozkvitnú na jar aj vďaka dobrovoľníckej práci	Str. 28 – 29	Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (7)
Str. 10 – 12	Bratislavské vinohrady čelia po vyše sto rokoch novej hrozbe, Oznam o spoločných poľovačkách vo Vajnoroch	Str. 30	Igor Hraško radí ako byť zdravý pre darovanie krvi (1)
Str. 13 – 14	Vinič potrebuje našu pomoc	Str. 31	Nový priestor, kde sa rodí Bratislava, je tu!
Str. 14	Spomienka na vzácného človeka	Str. 32	Keď má niekto sviatok, oslavuje celá rodina; Žiaci v škôlke skúšali žonglovať
Str. 15	Opustil nás vzácny umelec Milan Dobeš.; Kométa Lemmon nad Vajnorama!	Str. 33	Púť katolíckych škôl do Šaštína; Milión detí sa modlí ruženec
Str. 16	Mesiac úcty k starším má vo Vajnoroch trvalé miesto	Str. 34	Vláda zodpovedá za zhoršenie bezpečnosti na Slovensku. V prvom rade treba napraviť novelu trestných zákonov
Str. 17	Navštívili sme seniorov v zariadeniach sociálnych služieb vo Vajnoroch	Str. 36 – 37	Život FK Vajnory
Str. 18	Nebo nad Vajnormi sa zaplnilo šarkanmi; Výnimočná návšteva vo Vajnoroch	Str. 38	Armwrestler Peter Racek zvíťazil na majstrovstvách sveta

Dôležité kontakty

- Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- Hasičská služba: 150, 112, Záchranná služba: 155, 112
- Mestská polícia: 159,
- Havarijná služba: 0123
- OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka 440,00 € bez DPH 528,00 € s DPH	1/2 strany 18,5 × 12,5 cm 260,00 € bez DPH 312,00 € s DPH	1/4 strany 9,25 × 12,5 cm 140,00 € bez DPH 168,00 € s DPH
1/8 strany 9,25 × 6,25 cm 90,00 € bez DPH 108,00 € s DPH	1/16 strany 4,62 × 6,25 cm 60,00 € bez DPH 72,00 € s DPH	Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH 1,68 € s DPH Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH 0,90 € s DPH

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %;
 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

**VAJNORSKÉ
novinky**

e-mail: redakcia@vajnory.sk
 web: www.vajnory.sk
www.vajnorskenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzavierka 3. 11. 2025, Vydané 11. 11. 2025, číslo 9–10/2025, ročník XXXIV. Dátum uzavierky nasledujúceho čísla 5. 12. 2025 Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Matko, Helena Paulenová Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová Tlač: KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci,

v najbližších dňoch si pripomíname štátny sviatok – Deň boja za slobodu a demokraciu, ktorý pripadá na 17. november. Tento deň nám pripomína udalosti z roku 1989, keď sa po desaťročiach diktatúry, neslobody a prenasledovania zrútila železná opona a my sme sa mohli opäť nadýchnuť slobody a demokracie. A vzhľadom na všetko, čo sa deje nielen u nás na Slovensku, ale aj vo svete, tento deň nie je len obyčajným dátumom v kalendári. Preto si ho zvlášť pripomenieme aj výzdobou budovy nášho miestneho úradu a venujem mu aj tento úvodník novembrových Vajnorských noviniek.

November 1989 priniesol ľuďom nevídané možnosti. Dnes to vnímame ako prirodzené, zároveň nám však obdobie rokov 1948 – 1989 pripomína, že sloboda nie je samozrejmosťou. Nezabúdajme. A ani pohľad na iné časti sveta, kde ľudia dodnes nemôžu žiť normálne, slobodné a šťastné životy, nepochybne ukazuje, že máme byť vďační tým, ktorí nám umožnili žiť v slobode. A takíto nenápadní hrdinovia boli a sú aj u nás vo Vajnoroch.

Pre nás, mladších, ktorí sme v roku 1989 ešte boli deťmi, je to obzvlášť silný odkaz – slobodu, v ktorej dnes žijeme, máme práve vďaka ľuďom, ktorí sa v ťažkej dobe neslobody nebáli verejne vyslovovať svoje názory a keď bolo treba, ísť aj proti prúdu. Sme nesmierne vďační všetkým, ktorí na konci roku 1989 mrzli na námestiach, nevediac, či proti nim niekto nezasiahne, nevediac, čo im na to povedia súdruhovia v práci.

Bol som síce len štvrták na základnej škole, ale novembrové udalosti si pamätám veľmi dobre. Skutočné výdobytky, ktoré nám priniesol 17. november, som, samozrejme, pocítil až neskôr. Pamätám si však, ako to vnímali moji rodičia, ako pozorne sledovala situáciu triedna učiteľka a cítil som z nej pozitívne očakávania, ktoré z toho mala.

A tie očakávania boli oprávnené. Keď som ako malý chlapec prvýkrát prešiel hranice do susedného Rakúska, pozoroval som miestne dedinky a mestečká hneď za hranicou so zatajeným dychom. Bol to obrovský rozdiel oproti všadeprítomnej šedivosti vtedajšieho „socialistického“ Československa. Dnes som rád nielen tomu, že už ani nevnímame, kde je medzi Petržalkou a Bergom hranica, ale aj tomu, že sa viditeľne znížil rozdiel medzi nami. Naše dediny a mestečká vyzerajú lepšie, starostovia majú voľnejšie ruky a iniciatívu, aby sa o to postarali. A nie je to len o slobode – ide aj o zodpovednosť za to, ako vyzerá náš svet, naša krajina, naše mesto či ulica, na ktorej žijeme. Máme to v rukách.

Všetky údaje ukazujú, že od roku 1989 sa zvýšila životná úroveň, zdravie ľudí aj priemerná dĺžka života. A hlavne sú veci, ktoré sa za peniaze kúpiť nedajú – právo slobodne hovoriť, kritizovať aj nás starostov, právo slobodne tvoriť, písať, cestovať... To všetko sú hodnoty, ktoré sa nedajú vyčíslieť. Máme sa lepšie, ale že

to tak bude navždy, vôbec nie je samozrejmé. Preto budme pozorní voči tým, ktorí by nám našu slobodu chceli zobrať – či už zvonka, alebo zvnútra. Zlo nespí a vždy budú ľudia, ktorým bude prekážať sloboda druhých, ktorí sa budú snažiť upevniť vlastnú moc bez ohľadu na životy ostatných. Či im to dovolíme a ako bude vyzeráť Bratislava, Slovensko a Európa o ďalších 10 alebo aj 30 rokov, je dnes v našich rukách. Vidíme, že demokracia sa otriasa aj v štátoch, ktoré majú neporovnateľne dlhšiu demokratickú tradíciu, a vidíme, že sa dá o tieto výdobytky aj prísť. Stále tu máme slobodu a demokraciu, ale tie znamenajú aj zodpovednosť za ne a za ich ochranu. O tom je slobodná a demokratická spoločnosť, preto si vážme, čo máme.

Michal Vlček,
starosta

Pripravujeme program Vianočný pozdrav z Vajnor

Text: Anna Zemanová

Kým príroda sfarbuje lístie do jesenných odtieňov, Vajnorský okrášľovací spolok naplno pracuje na príprave programu, ktorý rozžiari tohtoročné Vianoce.

Vrcholom našej jesennej snahy bude nový program **Vianočný pozdrav z Vajnor**, ktorý sa uskutoční v rámci **Vianočných trhov** v piatok **12. decembra 2025 o 19,00 hod. na Františkánskom námestí v Bratislave** a v nedeľu **14. decembra 2025 o 17,00 hod. počas vajnorských vianočných trhov v Parku pod lipami vo Vajnoroch**.

Program s koledami uplietol náš umelecký vedúci František Grebečí už pred niekoľkými týždňami s jasným cieľom, ponúknuť návštevníkom pravé rodinné teplo a radosť, ktoré k Vianociam neodmysliteľne patria.

Ako hovorí predseda Vajnorského okrášľovacieho spolku Ivan Štelár: *„Je to náš darček obyvateľom. Celú jeseň usilovne pracujeme na tom, aby bol program skutočne výnimočný a spríjemnil ľuďom celé vianočné obdobie.“*

Vajnorský okrášľovací spolok sa snaží o udržiavanie a rozvíjanie kultúrneho dedičstva Vajnor. Folklórna skupina VOS oživuje najmä ročné a rodinné zvyky a tradície, ktoré sú spojené so životom vajnorských roľníkov a vinohradní-

kov. K tomu neodmysliteľne patria sviatočné zvyky ako Fašiangy a Pochovávanie basy, Vajnorská tradičná svadba, Dožinky, Vinobranie, ale aj Stavanie Máje a oživené Vianočné piesne. K Vajnorom neodmysliteľne patrí aj jedinečný ornament, ktorý si čoraz viac nachádza svoje miesto aj medzi mladšou generáciou. Budeme radi, ak naše tradičné zvyky odolajú tlaku novodobej modernej kultúry a hrdosť na tradície si osvoja všetci Vajnoráci, a ako sa so žartom hovorí, aj tí dondzítí.

VIANOČNÝ POZDRAV Z VAJNOR

› **piatok 12. 12. 2025 o 19,00 hod.**

Františkánske nám., Bratislava

› **nedeľa 14. 12. 2025 o 17,00 hod.**

Park pod lipami, Vajnory

Vajnorský minimaratón prilákal stovky bežcov

Text: redakcia

Snímky: Maximilián Janík

Ulice Vajnor ožili v sobotu 18. októbra športovým nadšením. Už tradičný Vajnorský minimaratón prilákal viac ako 300 bežcov všetkých vekových kategórií, ktorí si vychutnali nádherné októbrové počasie a skvelú atmosféru podujatia.

Na výber mali účastníci detskej kategórie, päť kilometrový beh pre rekreačných bežcov a desať kilometrový úsek pre tých skúsenejších. Počasie aj diváci na trati vytvorili perfektné podmienky, aby sa každý bežec cítil ako víťaz.

Vajnorský minimaratón tak opäť potvrdil, že ide o najväčšiu športovú udalosť vo Vajnoroch, ktorá spája komunitu a podporuje aktívny životný štýl – a to nielen pre profesionálov, ale predovšetkým pre všetkých, ktorí majú radosť z pohybu.

Celkové výsledky minimaratónu vo všetkých kategóriách nájdete tu:

Ako prvé bežali naše deti

Malý bežec

Štart kategórie na 10 km

Bežci na trati

Jeden z víťazov predchádzajúceho maratónu Ján Komara

Mladý športovec v cieli po dobehnutí 5 km

Šťastné bežkyne v cieli

Športovkyne v cieli

Minimaratóň na Jurskej ceste

Ako prvý dobehol do cieľa na 10 km trati Radovan Tomeček

Trať sa bežala aj priamo ulicami Vajnora

Stupeň víťazov, muži 5 km, 50 – 59 rokov

Stupeň víťazov, ženy 10 km, 40 – 49 rokov

Čo na to starosta?

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

› Aký má dopad ohlásená konsolidácia zo strany vlády na rozpočet a financovanie samospráv a našej mestskej časti?

Schvaľovanie rozpočtu je pre každú rozpočtovú organizáciu a samosprávu kľúčovou témou. V zásade sa dá povedať, že ide o celoročný proces. Príprava rozpočtu na budúci rok bude pre slovenské samosprávy mimoriadnym rébusom. Ako opakovane vidíme, štát nám nkladá nové finančne náročné povinnosti, zároveň nám osekáva príjmy. Tento rok navyše budú samosprávy vedľajšou obeťou nezodpovednej hospodárskej politiky štátu.

Napriek opakovaným takzvaným konsolidáciám dôjde k spusteniu dlhovej brzdy, čo znamená, že nám štát stanoví tvrdé ekonomické rozpočtové opatrenia, ďaleko tvrdšie, ako stanovuje sám sebe.

Nechceme skrývať, že, tak ako iné samosprávy, aj vo Vajnoroch máme na stole viacero viacročných projektov, ktoré mali byť finalizované v roku 2026. Spustenie dlhovej brzdy ich však zásadným spôsobom komplikuje. A pri tomto všetkom štát s nami ešte laškujie o odložení volieb a predĺžení volebného obdobia o ďalší rok. Radosť mať takého predvídateľného a konštruktívneho partnera...

Asi jediným pozitívnym momentom v tomto celom procese je obrovská dôvera štátu v samosprávy. Štát verí, že nám opäť nahádže obrovské polená pod nohy, verí, že si s tým poradíme ako vždy. Máme to už aj vo Vajnoroch odskúšané zo všetkých kríz uply-

nulých období, kedy funkčné samosprávy zachraňovali reputáciu štátu, či už pri covi-de, migračnej kríze a ďalších situáciách.

› Celé Vajnory sú rozkopané od plynárov. Verím, že to nebude trvať dlho a ulice sa vrátia do pôvodného stavu. Okrem toho by som sa chcel opýtať na plechovú plynovú skriňu, ktorá sa objavila na Roľníckej ulici. Je to konečné riešenie, alebo sa s tým ešte bude niečo robiť?

Slovenský plynárenský priemysel momentálne realizuje vo Vajnoroch rozsiahlu rekonštrukciu plynovodov na viacerých miestach. Uvedomujem si, že tieto práce pôsobia rušivo, preto som sa bol osobne viackrát pozrieť priamo do ulíc, kde SPP vykonáva rozkopávky kvôli modernizácii sietí.

Hoci sú tieto práce nevyhnutné, staré potrubia by v budúcnosti mohli spôsobiť poruchy a výpadky, rovnako dôležité je, aby po sebe zhotoviteľia urobili poriadok. So zástupcami SPP sme prešli aktuálny stav aj plán opráv a dohodli sa, že pri obnove povrchov sa bude dbať na kvalitu, bezpečnosť a minimalizáciu obmedzení pre obyvateľov.

Rozumiem, že takéto rozkopávky môžu skomplikovať každodenný život, či už pri ceste do práce alebo pri pohybe s kočíkom po chodníku. Je však dôležité, aby po ukončení prác zostalo všetko v poriadku, ideálne v ešte lepšom stave, než bolo predtým.

Rovnako sa túto situáciu snažíme využiť ako príležitosť – napríklad na opravu našich

chodníkov a cestných komunikácií. Pre zaujímavosť, počas kontrolných dní som aktívne trval na riadnej oprave rozkopaných častí chodníkov a ciest. Z pôvodne plánovaných 340 m² zaasfaltovania bude nakoniec realizovaných až 800 m².

Čo sa týka plynovej rozvodnej skrine na Roľníckej ulici, uskutočnil som samostatné stretnutie so zástupcami SPP aj Krajského pamiatkového úradu. Táto skriňa sa nachádza priamo v centre Vajnor, v pamiatkovo chránenom území. Viacerí obyvatelia mi napísali, že pôsobí v historickom prostredí rušivo a musím s tým súhlasiť.

Preto som zvolal kontrolný deň, na ktorom sme priamo na mieste spolu so zástupcami SPP a pamiatkárov hľadali vhodnejšie riešenie. Naším cieľom je, aby plynová infraštruktúra bola bezpečná a funkčná, ale zároveň aby nenarúšala historický ráz centra Vajnor. Hľadáme alternatívu, ktorá spojí technické požiadavky s rešpektom k prostrediu, v ktorom žijeme.

› Prečo na ulici Pri starom letisku pri dažďoch steká voda, ktorá následne zaplavuje dvory obyvateľov? Na iných uliciach takýto problém nie je.

O tomto probléme som bol informovaný priamo obyvateľmi, ktorí mi adresovali spoločnú žiadosť. Rozumiem, že keď niekomu steká dažďová voda do pivníc, je to naozaj nepríjemné. Keďže ulica Pri starom letisku je v správe magistrátu, ihneď som ho kontaktoval a požiadal o zabezpečenie riešenia tejto situácie. Ide najmä o severnú časť ulice, kde nie je dostatočne vyriešené odkanalizovanie, a preto pri dažďoch voda steká do dvorov obyvateľov, čím dochádza k poškodeniu ich majetku a nehnuteľností.

Situácia je dlhodobou kritická a obyvatelia upozorňujú, že dochádza k jej ďalšiemu zhoršovaniu a prehlbovaniu škôd.

Aj ako mestský poslanec spolu s kolegami z magistrátu spoločne hľadáme spôsoby, ako situáciu vyriešiť k čo najväčšej spokojnosti všetkých zainteresovaných.

› **VPRIPADE OTÁZOK KONTAKTUJTE:**
starosta@vajnory.sk

Projekt, ktorý posilní energetickú infraštruktúru Slovenska

Vo Vajnoroch máme novú elektrickú stanicu

Text. redakcia

Snímky: Lucia Jarošová

Vo štvrtok 16. októbra sa v mestskej časti Bratislava-Vajnory uskutočnilo symbolické poklepanie základného kameňa novej elektrickej stanice 400/110 kV Vajnory. Ide o významný projekt, ktorý posilní energetickú infraštruktúru regiónu a prispeje k rozvoju zelenej energie na Slovensku.

Projekt je súčasťou iniciatívy **Danube InGrid**, spolufinancovanej Európskou úniou z programu **Connecting Europe Facility (CEF Energy)**. Jeho cieľom je umožniť efektívnejšiu integráciu obnoviteľných zdrojov do prenosovej sústavy, zvýšiť energetickú stabilitu a pripraviť Slovensko na budúcnosť, v ktorej bude čistá energia hrať čoraz dôležitejšiu úlohu.

„Som rád, že aj Vajnory sú súčasťou tohto strategického projektu, ktorý prinesie stabilnejšie dodávky energie a podporí rozvoj moderných a udržateľných riešení. Ďakujem všetkým, ktorí sa na tomto projekte podieľajú, a teším sa, že sme dnes spoločne urobili ďalší krok smerom k zelenejšej budúcnosti,“ uviedol starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Na slávnostnom podujatí sa okrem starostu zúčastnili aj predstavitelia spoločnosti **Slo-**

venská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS) a partneri projektu, medzi nimi predseda predstavenstva a generálny riaditeľ SEPS **Martin Magáth**, podpredseda predstavenstva a vrchný riaditeľ úseku rozvoja, investícií a obstarávania SEPS **Milan Orešanský**, ako aj zástupcovia konzorčných partnerov projektu **Danube InGrid**, predstavitelia štátnej správy, samosprávy a zhotoviteľov stavby.

Výstavba novej elektrickej stanice predstavuje významný krok k modernizácii slovenskej energetickej siete. Po jej dokončení prispeje k vyššej bezpečnosti a spoľahlivosti dodávok elektrickej energie, čo sa pozitívne odrazí aj na rozvoji nášho regiónu.

Dotácie na budúci rok môžete žiadať do 30. novembra 2025

Mestská časť Bratislava-Vajnory podporuje každoročne zo svojho rozpočtu spolky a organizácie, ktoré pôsobia v mestskej časti.

Pripomínáme, že žiadosti pre rok 2026 je možné podávať do 30. novembra 2025 (rozhodujúci je dátum doručenia žiadosti). Viac informácií o podmienkach poskytovania dotácie, ako aj tlačivá, nájdete vo Všeobecnom nariadení č. 2/2023 zo dňa 21. septembra 2023 o poskytovaní finančných dotácií z rozpočtu mestskej časti Bratislava-Vajnory a podrobnosti vrátane formulárov si môžete po zosnímaní OR kódu

Nové stromčeky na detskom ihrisku Koniarkova

Text: redakcia Snímky: archív

V piatok 10. októbra vysadil náš šikovný záhradný architekt Daniel Lapšanský pri príležitosti Dňa stromov na detskom ihrisku na Koniarkovej celkovo 11 nových stromčekov. Do tejto zelene sa zaradili duby, jelše a okrasná čerešňa, ktoré už čoskoro oživia tento obľúbený priestor pre deti a rodičov.

„Výsadba stromov na verejných priestranstvách je dôležitá nielen pre vzhľad našich ulíc, ale aj pre zlepšenie kvality života. Každý strom predstavuje nielen kúsok prírody, ale aj príspevok k zlepšeniu vzduchu a celkovej pohody,“ povedal pán Daniel Lapšanský počas výsadby, ktorá sa stretla s pozitívnym ohlasom zo strany okoloidúcich i miestnych obyvateľov.

ZELEŇ JE PRE NÁS KLÚČOVÁ

Vajnory sa môžu pýšiť rastúcim množstvom zelene, ktorá zlepšuje kvalitu ovzdušia, znižuje riziko prehrievania miestnych ulíc a vytvára príjemnejšie prostredie pre život. Výsadba stromov na Koniarkovej ulici nie je výnimkou

a keď tieto stromčeky vyrastú, prinesú deťom a rodičom v letných mesiacoch príjemný tieň a viac prírody priamo v srdci obce.

ČO NÁS EŠTE ČAKÁ?

Tento projekt bude pokračovať, keď začiatkom novembra pribudne ďalších 5 vzrastlých stromov, čím sa ich počet ešte

zvýši, a tým aj celková estetika ihriska. S príchodom týchto stromov získame nielen lepšie podmienky na odpočinok, ale aj kvalitnejšie ovzdušie, ktoré v meste vždy vítame.

Ostáva len dúfať, že sa o nové stromy budeme všetci spoločne starať a už čoskoro budú súčasťou našich každodenných prechádzok.

Vajnory rozkvitnú na jar aj vďaka dobrovoľníckej práci

Text: redakcia Snímka: archív

Aj vďaka jesennej dobrovoľníckej aktivite zamestnancov Miestneho úradu Vajnory sa môžeme už teraz tešiť na pestrofarebnú jar. Z iniciatívy krajinného architekta Daniela Lapšanského sa naši kolegovia pustili do výsadby cibulovín, ktoré v budúcom roku prinesú radosť všetkým obyvateľom i návštevníkom mestskej časti.

Na uliciach Osloboditeľská a Skuteckého pribudli celé pásy narcisov – rovnako, ako tomu bolo už minulú jeseň na Roľníckej ulici. Vďaka tejto práci sa na jar ulice vo Vajnoroch premenia na rozkvitnuté žlté more, ktoré rozžiari naše okolie a prispeje k ešte krajšiemu prostrediu. Výsadba kvetov je krásnym príkladom toho, ako sa spoločnými silami dá tvoriť príjemnejšie a farebnejšie miesto pre život. Ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do brigády – a už teraz sa tešíme na jar, keď sa výsledok tejto práce ukáže v plnej kráse.

Keď sa história opakuje: od fyloxéry po zlaté žltnutie viniča

Bratislavské vinohrady čelia po vyše sto rokoch novej hrozbe

Text: Milan Kodnár

Snímky: UKSUP

V dejinách vinohradníctva sa z času na čas objavia chvíle, ktoré preveria odolnosť nielen viniča, ale aj samotných vinohradníkov. Pred viac než 130 rokmi bola takouto skúškou fyloxéra, drobný hmyz, ktorý v priebehu niekoľkých rokov zničil vinohrady po celej Európe – aj v Bratislave a jej vinohradníckych obciach. Dnes čelíme *podobnému ohrozeniu*, tentoraz v podobe zlatého žltnutia viniča (*Flavescence dorée*). Aj keď ide o iný pôvod, rozsah nebezpečenstva je porovnateľný – choroba dokáže v krátkom čase zlikvidovať celé vinohradnícke oblasti, ak sa proti nej včas nezakročí.

KEĎ DROBNÝ HMYZ ZMENIL SVET VÍNA

Koncom 19. storočia zasiahol Európu neviditeľný nepriateľ – fyloxéra viničová (*Viteus vitifoliae*), voška pochádzajúca zo Severnej Ameriky.

Do Európy sa dostala pravdepodobne s dovozom amerických sadeníc okolo roku 1860. Kým americké druhy viniča si voči nej vytvorili prirodzenú imunitu, európsky vinič (*Vitis vinifera*) bol úplne bezbranný.

Hmyz sa živil koreňmi viniča. Na napadnutých miestach vytváral pluzgiere, ktoré bránili prenosu živín. Korene odumierali a s nimi celé rastliny.

Šíril sa rýchlo – vetrom, dažďom, pôdou i ľudskou činnosťou. Do niekoľkých rokov zasiahla fyloxéra **väčšinu vinohradov v Európe** a spôsobila hospodársku katastrofu.

FYLOXÉRA V BRATISLAVE A JEJ OKOLÍ

V 19. storočí patrila Bratislava (vtedajší Prešporok) medzi významné vinohradnícke mestá monarchie. Vinič sa pestoval od Devína až po Vajnory, na svahoch Malých Karpát a v podunajských nížinách. Fyloxéra sem dorazila v **80. rokoch 19. storočia**, najprv do Rače a Modry, neskôr aj do Vajnora a Dúbravky.

Vinohradníci spočiatku netušili, čo ich vinič zbíja. Rastliny vädli, hrozno nedozrievalo a korene sa rozpadali. Mnohí skúšali zúfalé metódy – zalievanie petrolejom, dymenie sírou, zaplavovanie vinohradov, či dokonca vypaľovanie pôdy. Nič z toho nepomáhalo. Fyloxéra sa šírila ďalej – ticho, nepozorovane, ale neúprosne.

ZÁCHRANA VĎAKA AMERICKÝM KOREŇOM

Vinohradníctvo zachránil **vedecký objav** – zistenie, že americké druhy viniča sú voči fy-

loxére odolné. Európske odrody sa preto začali **vrúbľovať na americké podpníky**, ktoré parazit nedokázal zničiť. Tento spôsob pestovania sa rozšíril po celom svete a používa sa dodnes. Aj bratislavskí vinohradníci museli vyklčovať staré vinohrady a založiť nové, štepené. Bol to proces bolestivý, ale vďaka nemu sa vinohradníctvo podarilo zachrániť. Zároveň sa začali zakladať **vinohradnícke spolky**, ktoré šírili poznatky, poskytovali sadbový materiál a vzájomnú pomoc. Tak vznikla tradícia spolkového vinohradníctva, ktorú vo Vajnorochoch s hrdosťou s istými obmenami udržiavame dodnes.

LEKCIA Z HISTÓRIE: ČO NÁS FYLOXÉRA NAUČILA

Z fyloxéry si vinohradníci odniesli niekoľko dôležitých poučení:

1. **Žiadny vinohrad nie je izolovaný.** Škodca či choroba nepozná hranice katastra.

2. **Spolupráca a informovanosť** sú kľúčové – len spoločným postupom možno zastaviť šírenie.
3. **Prevencia je lacnejšia než obnova.** Ak sa problém podcení, neskorší zásah je oveľa drahší a menej účinný.

Tieto tri zásady sú dnes aktuálnejšie než keďkoľvek predtým – pretože história sa opakuje.

NOVÉ STOROČIE, NOVÁ HROZBA: ZLATÉ ŽLTNUTIE VINIČA

V súčasnosti čelí slovenské, a teda aj bratislavské vinohradníctvo **ďalšiemu vážnemu nepriateľovi** – chorobe s poetickým, no klamlivým názvom **zlaté žltnutie viniča** (*Flavescence dorée*).

Na rozdiel od fyloxéry nejde o hmyz, ale o **bakteriálnu infekciu**, ktorú prenáša drobný hmyz – **cikádka viničová** (*Scaphoideus titanus*).

Táto choroba sa šíri **rýchlo a ticho**, podobne ako kedysi fyloxéra.

Napadnuté rastliny sa stávajú žltými, mäkkými, listy sa skrúcajú, výhonky nedrevnatejú a úroda sa stráca. Po 2–3 rokoch vinič **úplne odumiera**.

ODKIAĽ CHOROBA PRIŠLA A AKO SA ŠÍRI

Zlaté žltnutie pochádza z **južnej Európy**, kde bolo po prvýkrát zaznamenané v roku 1950. rokoch. Dlho sa šírilo najmä v Taliansku a Francúzsku, no v posledných rokoch sa rozšírilo aj do strednej Európy. Na Slovensku bolo

po prvýkrát potvrdené **v roku 2016** a dnes už sa vyskytuje **v niekoľkých vinohradníckych oblastiach Malých Karpát**. Podľa najnovších informácií, ktoré sme dostali od **pani Ing. Jaroslavy Kaňuchovej Pátkovej, PhD., výkonnej riaditeľky Zväzu vinohradníkov a vinárov Slovenska**, je choroba už **potvrdená aj v neďalekej Modre** – čo znamená, že sa nebezpečne približuje k bratislavským vinohradom vrátane Vajnora.

Cikádka viničová sa živí miazgou viniča a počas satia prenáša infekciu z chorých rastlín

na zdravé. Keďže ide o pohyblivý hmyz, ktorý dokáže preletieť niekoľko sto metrov, **šírenie z jednej obce do druhej je otázkou času**.

PREČO JE ZLATÉ ŽLTNUTIE TAKÉ NEBEZPEČNÉ

Zlaté žltnutie je zákerné najmä preto, že **na prvý pohľad vyzerá neškodne**.

V počiatočných štádiách sa dá zameniť s nedostatkom živín alebo s únavou pôdy. Kým si vinohradník uvedomí, že ide o infekciu, býva už neskoro.

Choroba sa **nedá liečiť**. Ak je vinič nakazený, musí sa **vykoreniť a spáliť**. Zásah musí byť systematický – individuálne opatrenia nemajú zmysel, ak sa ostatné vinohrady v okolí neošetrí.

Z tohto dôvodu sa dnes v rizikových oblastiach (vrátane Malokarpatskej) vykonávajú **monitorovacie prehliadky a postreky proti cikádke viničovej**, ktoré koordinuje ÚKSÚP a regionálne spolky.

PODOBNOTI S FYLOXÉROU

Pri pohľade do histórie nájdeme medzi fyloxérou a zlatým žltnutím prekvapivo veľa podobností:

- › Oba problémy prišli **zo zahraničia** spolu s medzinárodným obchodom s rastlinami.
- › V oboch prípadoch bol spočiatku **nedostatok informácií a podcenenie rizika**.
- › V oboch prípadoch bolo **jediným riešením zničenie napadnutých rastlín**.

› A napokon – oba prípady ukázali, že ochrániť celé regióny môže **len spolupráca a spoločný postup vinohradníkov**.

Rovnako ako fyloxéra zmenila vinohradníctvo v 19. storočí, môže zlaté žltnutie ovplyvniť jeho vývoj v 21. storočí. Otázka znie: poučíme sa z minulosti včas?

STAV V REGIÓNE MALÝCH KARPÁT

Choroba sa zatiaľ šíri pomaly, no **stále bližšie k Bratislave**. Po potvrdených prípadoch v Modre sa monitorujú aj vinohrady v **Rači, Svätom Jure, Pezinku, Limbachu a Vajnorochoch**.

Úradné kontroly zisťujú prítomnosť prenášača – cikádky viničovej – prostredníctvom lepopových pascí a vizuálnych prehliadok. Výsledky z posledných rokov naznačujú, že **hmyz sa už objavuje v celom regióne**, aj keď nie všade prenáša infekciu. To však znamená jedine: **musíme byť pripravení**. Aj zdravé vinohrady potrebujú preventívnu ochranu a súčinnosť s odborníkmi.

AKO SA BRÁNÍ: ODPORÚČANIA PRE VINOHRADNÍKOV

1. **Pravidelne kontrolovať vinič** – hľadať žlté, zvlnuté listy, mäkké drevo a nevyzreté výhonky.
2. **Nahlasovať podozrenia** – kontaktovať ÚKSÚP alebo miestny vinohradnícky spolok.
3. **Zapojiť sa do monitoringu** – sledovanie výskytu cikádky v spolupráci s odborníkmi.
4. **Dodržiavať karanténu** – nepresúvať sadenice, odrezky ani pôdu z napadnutých oblastí.
5. **Udržiavať poriadok v okolí vinohradu** – cikádka prežíva aj na burinách, preto je dôležité pravidelné kosenie.

A čo je najdôležitejšie – **spolupracovať**. Choroba sa nedá zastaviť individuálne. Potrebná je koordinácia obcí, spolkov, vinárov aj štátnych inštitúcií.

ODKAZ Z MINULOSTI PRE BUDÚCNOSŤ

Keď fyloxéra zničila vinohrady našich predkov, vinohradníci sa spojili. Spoločnými silami obnovili vinohrady, založili spolky, učili sa nové technológie a dokázali prežiť.

Ich práca nám dnes umožňuje pokračovať v tradícii, ktorá siaha až do stredoveku.

Dnes stojíme pred podobnou skúškou. Zlaté žltnutie je **tichý nepriateľ**, no vďaka skúse-

nostiam z minulosti máme výhodu – vieme, že rýchla reakcia a spolupráca môžu zachrániť to, čo by inokedy zaniklo.

Ak budeme konať včas, môžeme opäť ukázať, že **vinohradníci z Malých Karpát a Vajnora** patria medzi tých, ktorí sa nevzdávajú.

ZÁVER: HISTÓRIA SA NEMUSÍ ZOPAKOVAŤ

Fyloxéra nás kedysi naučila pokore a vytrvalosti. Zlaté žltnutie nás učí ostražitosťou a spolupráci. Obe skúšky spája jedno – láska k viniču, ktorá presahuje generácie.

Nevieme, čo prinesú ďalšie roky, ale vieme, že ak budeme pozorní a zjednotení, vinohrady v Bratislave, vo Vajnorochoch i v celom Malokarpatskom regióne budú ďalej rásť, rodiť a pripomínať, že **víno je viac než nápoj – je to dedičstvo, ktoré musíme chrániť**.

ZDROJ DOPLŇUJÚCICH INFORMÁCIÍ

- › **Článok o zlatom žltnutí viniča na viavitis.sk:** <https://www.viavitis.sk/novinka/114199/moze-tato-nebezpecna-choroba-napadnut-aj-vajnorske-vinohrady>
- › **Informácie o aktuálnom výskyte choroby poskytla p. Kaňuchová Pátková** a rozhovor s ňou si môžete vypočuť v archíve STVR: <https://www.stvr.sk/radio/archiv/11380/2648389>
- › Treba hlavne sledovať informácie z **Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave:** <https://www.uksup.sk/zlate-zltnutie-vinica>

› **Okresy, kde je vyhlásená už karanténa:**

<https://www.uksup.sk/verejne-vyhlasaky>

› **Mapa výskytu na Slovensku:**

<https://portal.vupop.sk/portal/apps/webappviewer/index.html?id=18473db617f2465b8ccb78f235513587>

Oznam o spoločných poľovačkách vo Vajnorochoch

Poľovnícka spoločnosť vo Vajnorochoch oznamuje občanom, že spoločné poľovačky sa uskutočnia v nasledovných termínoch a lokalitách:

› **15. november 2025**

lokalita Dolné pole

› **31. december 2025**

lokalita Horné pole

Žiadame občanov, aby v uvedených dňoch venovali zvýšenú pozornosť pohybu v týchto oblastiach a dodržiavali bezpečnostné pokyny.

Ďakujeme za pochopenie.

Rozhovor s nadšenou vajnorskou vinárkou Evou Vlašičovou

Vinič potrebuje našu pomoc

Text: redakcia

Snímka: Archív Evy Vlašičovej

Fytoplasma žltnutia viniča je závažné karanténne ochorenie, ktoré ohrozuje vinohrady v celej Európe. V posledných rokoch sa objavila aj na Slovensku a jej výskyt zaznamenali aj v blízkosti Bratislavy. O tom, čo táto choroba znamená, ako sa šíri a aké kroky by mali podniknúť vinohradníci aj majitelia neudržiavaných viníc, sme sa rozprávali s Ing. Evou Vlašičovou, koordinátorkou a nadšenou vinárkou z občianskeho združenia Via Vitis – Vajnorský vinohradnícky spolok.

› Ako ste sa dostali k vinohradníctvu a čo vás na tomto poslaní najviac baví? - Po chádzam z Prievidze a z detstva si pamätám na poliach obilie, burgyňu a silážnu kukuricu. Dodnes mám v pamäti pocit údivu, keď som ako dieťa videla, že na poliach okolo Nitrý rastie hrozno a zem okolo Trnavy je po jesennej orbe takmer čierna oproti našej svetlohnedej. Keď som sa vydala do Vajnor, krása vinohradov ma celkom očarila.

Nedalo sa tam však len tak ísť pozrieť – vinohrady boli zamknuté reťazou a strážil ich vartáš. A potom sa všetko zmenilo: kvôli obchvatu sa začali vinohrady likvidovať, brána sa otvorila a ľudia v nich postupne prestávali pracovať. Bolo mi nesmierne ľúto, že toľké úsilie predošlých generácií zrazu vychádza nazmar, a preto som sa pridala k iniciatíve záchrany vajnorských vinohradov. Začala som obrábať zem, aby znovu plodila, aby vyzerala kultúrne a aby ju nepohltila divočina.

› Ako by ste laikom vysvetlili, čo vlastne znamená karanténne ochorenie fytoplasma žltnutia viniča a prečo je pre vinohrady taká nebezpečná?

Nedávno sa na našom území vyskytla SLAK u hovädzieho dobytku – fytoplasma žltnutia viniča znamená niečo veľmi podobné. Napadnutý kmeň trpí ako človek s upchatými

Ing. Eva Vlašičová

cievami: vodivými pletivami prestávajú prúdiť živiny a rastlina postupne odumiera.

Nákazu prenáša z Ameriky zavlečená cikáda, ktorá cicia šťavu z listov viniča a nerozlišuje, či je vinohrad riadne obhospodarovaný, alebo zanedbaný a spustený. Kým má cikáda dostatok potravy, rýchlo sa rozmnožuje, pričom v Európe nemá prirodzeného nepriateľa.

› Aké sú najviditeľnejšie príznaky, podľa ktorých vinohradníci môžu rozpoznať napadnutý vinič?

Na zistenie prítomnosti cikády je vypracovaná metodika – okrem lepových doštičiek aj tzv. metóda 100 listov. V rámci nej sa náhodne vyberie 20 kmeňov z honu, z každého sa odoberie po 5 listov čo najbližšie pri kmeni a na spodnej strane sa zisťuje počet živých jedincov. Prah na zásah je 25 jedincov. Prieskum sa vykonáva medzi 9.00 až 15.00 h, keď sú cikády najmenej aktívne.

K typickým príznakom patrí oneskorené pučanie, spomalený rast letorastov, žltnutie a pokrútenie listov dovnútra či nedostatoč-

né drevnatenie letorastov. Definitívne potvrdenie prítomnosti patogénu však prebieha len na základe analýzy DNA.

› Ako sa choroba šíri a aké sú najčastejšie chyby, ktorých sa vinohradníci dopúšťajú pri prevencii alebo ošetrovaní vinohradu?

Stratégia ochrany musí byť kolektívna, keďže ochorenie sa šíri geometricky. Nestačí tých pár vinohradníkov, ktorí sa o vinohrady starajú – aktívne sa musia zapojiť všetci majitelia vinohradov, teda aj tí, ktorí ich iba vlastnia, no neobrábajú.. A práve to je najväčší problém, pretože naša legislatíva zatiaľ nepostihuje tých, ktorí šíreniu ochorenia nezabránia, napríklad včasnou aplikáciou insekticídov. V zahraničí, napríklad vo Francúzsku či Rakúsku, existujú za takéto zanedbanie tvrdé sankcie, vrátane možnosti väzby.

› Aké opatrenia odporúča vinohradnícky spolok, aby sa zabránilo šíreniu tejto choroby v našom okolí?

Oba vinohradnícke spolky sa aktívne zaujímajú o možnosti podpory u samosprávy, pán starosta si vypočul naše obavy a pri-

Ing. Eva Vlašičová

sľúbil pomoc v rámci možností. Okrem toho sme v kontakte aj s kolegami vinohradníkmi z Rače a ďalších okolitých obcí, ako aj s predsedníčkou Zväzu vinohradníkov a vinárov Ing. Jaroslavou Kaňuchovou Pátkovou, PhD. Podrobnú prednášku nám prezentoval aj špecialista – fytopatológ RNDr. Bruno Gábel, CSc.

› **Spolupracujete pri boji proti žltnutiu viniča aj s inými spolkami, obcami či odbornými inštitúciami?**

Áno, spolupráca je nevyhnutná. V otázke ochrany vinohradov nemôže konať každý sám za seba. Pravidelne komunikujeme s odborníkmi, obcami a vinárskymi združeniami

v okolí, vymieňame si skúsenosti a informácie o aktuálnych opatreniach či výskyte choroby. Len spoločným úsilím môžeme zabrániť tomu, aby sa fytoplazma ďalej šírila.

› **Čo by ste odkázali menším vinohradníkom alebo domácim pestovateľom, ktorí možno ešte neberú túto chorobu dostatočne vážne?**

Ako kedysi fyloxéra pripravila o živobytie mnohých vinohradníkov, teraz tak pôsobí fytoplazma žltnutia viniča. Proti fyloxére vtedy nestačila len starostlivosť o vinohrady – bolo potrebné zistiť, že európsky vinič treba preštepovať na americký podpník. Trvalo to dlho a obrovská časť viníc v Európe musela byť vyklčovaná.

Dnes riešenie poznáme: vinohrady môžeme ochrániť jednoduchým včasným postrekom. Žiaľ, nič nie je také jednoduché, ako sa na prvý pohľad javí. Najväčšiu hrozbu predstavujú práve zanedbané vinohrady, ktoré sú semenišťom škodcov a chorôb – a tých je vo vajnorskom chotári, žiaľ, násobne viac než tých udržiavaných. Vajnoráci majú však obrovskú výhodu: vinice ležia v ľahko dostupnom, prívetivom teréne, ideálnom na rekreáciu, turistiku aj prezentáciu tradícií. Ak sa o ne budeme spoločne starať, môžu byť naďalej pýchou našej krajiny aj našej komunity.

Spomienka na vzácneho človeka

Text a snímka: Helena Paulenová

Vo štvrtok 16. októbra podvečer sme sa stretli v knižnici, aby sme si pripomenuli život a dielo režisérky, spisovateľky a pedagogičky Evy Borušovičovej. Pôvodný zámer aj predbežná dohoda bola, že príde do knižnice osobne, žiaľ, toto sme nestihli. Eva Borušovičová nás v júni náhle opustila.

Bol to šok, ktorý nás zastihol nepripravených. Dni ubiehali a v častých debatách sme sa s viacerými čitateľmi rozhodli, že pripravíme spomienkový večer. Naše pozvanie prijali a prišli medzi nás jej sestra Soňa Adamčík Borušovičová a spisovateľ Dušo Martinčok.

Ich rozprávanie bolo autentické, dojemné aj smutné, ale najmä veľmi zaujímavé. Hlavne Soňa bola veľmi úprimná, s láskou nám rozprávala o svojej „veľkej sestre“, o živote s ňou, o jej rodine aj práci, boli to naozaj veľmi silné slová. Potešila nás priznaním, že je

ešte veľa sestričných textov, ktoré na vydanie len čakajú. Sama urobí všetko pre to a vyjadrila nádej, že sa to podarí.

Obidvaja naši hostia prečítali zopár úryvkov z Eviných kníh. Postupne sa do debaty spontánne zapojili naše čitateľky, členky vajnorského knižného klubu, tiež niektoré

čitateľky z Čiernej Vody. Bonusom pred záverom bola možnosť kúpiť si niektorú z kníh, ktoré Eva Borušovičová napísala. V knižnici bola počas celého večera úžasná atmosféra, spomínali sme s láskou.

...lebo Eva Borušovičová bola vzácny človek.

Opustil nás vzácny umelec Milan Dobeš. Jeho dielo zdobí interiér vajnorského miestneho úradu

Text a snímky: redakcia, archív

Vo veku 96 rokov zomrel v piatok 17. októbra 2025 český výtvarník Milan Dobeš, priekopník svetového kinetického a konštruktivistického umenia, ktorý počas svojej kariéry vystavoval po boku ikon výtvarného sveta – Andyho Warhola či Victora Vasarelyho.

Svoju umeleckú stopu zanechal aj u nás vo **Vajnorochoch** – jeho dielo je súčasťou interiéru **zasadacej miestnosti miestneho úradu**, kde sa konajú svadobné obrady, uvítania detí do života, zasadnutia miestneho zastupiteľstva i prijatia vzácných hostí.

Milan Dobeš sa narodil 29. júla 1929 v Pře-rove. Absolvoval Vysokú školu výtvarných

umení (VŠVU) v Bratislave a do roku 1960 pôsobil ako scénograf vo Vysokoškolskom umeleckom súbore (VUS). Realizoval diela po celom svete (USA, Japonsko, Argentína, Uruguaj, Nemecko) i na Slovensku. Do slovenského umenia uviedol problematiku optického a kinetického umenia, tvoril objekty, viaceré z nich ako súčasť architektúry (svetelno-kinetické objekty pre bratislavský hotel Kyjev a Dom techniky, Dom vedeckých pracovníkov SAV, Smolenice). Osobitou časťou jeho tvorby boli koláže z reflexnej fólie

a grafické listy - opticko-kinetické serigrafie. Dlhodobu žil v Bratislave, kde mu zriadili Múzeum Milana Dobeša (2001), ktoré neskôr presťahovali do Ostravy. Nachádza sa v multifunkčnej aule Gong v Dolných Vítkoviciach. Prehliadku súborného diela mal v Slovenskej národnej galérii v Bratislave (1995), poslednú veľkú výstavu mu pripravilo Muzeum umění Olomouc (2025).

Čeť jeho pamiatke.

Kométa Lemmon nad Vajnorami!

Text: redakcia

Snímka: Rudolf Baťa

Koncom mesiaca októbra bolo možné na malokarpatskej oblohe aj z Vajnors pozorovať krásnu kométu C/2025 A6 Lemmon. Takto ju zachytil náš spoluobčan, nadšený fotograf a amatérsky astronóm Rudo Baťa – ďakujeme za úžasný záber!

Kométa C/2025 A6 (Lemmon) bola objavená 3. januára 2025 na Mount Lemmon Survey (Tucson, Arizona) 1,52 m reflektorom ako slabý objekt 21,6 mag. Následne bola nájdená aj na snímkach 12. novembra 2024 z projektu PanSTARRS. Ide o dlhoperiódickú kométu s obežnou dobou 1337 rokov.

Mesiac úcty k starším má vo Vajnoroch trvalé miesto Odštartoval petangovým turnajom seniorov

Text: redakcia **Snímky:** Lucia Jarošová

Október – mesiac úcty k starším – má vo Vajnoroch tradične významné miesto. Mestská časť aj tento rok pripravila sériu podujatí, ktorými chce poďakovať svojim seniorom za ich celoživotnú prácu, skúsenosti a múdrosť.

Prvým podujatím bol **okresný petangový turnaj seniorov**, ktorý sa konal v Parku pod lipami. Hostiteľom tohto ročníka boli práve Vajnory. Na ihriskách panovala výborná

nálada, nechýbali priateľské rozhovory ani športové nasadenie.

„Bolo úžasné vidieť, koľko energie, radosti a optimizmu majú naši seniori aj v tomto veku. Spoločný pohyb a dobrá nálada vytvorili skutočne výnimočnú atmosféru,“ uviedol starosta Vajnora Michal Vlček.

Podujatia v rámci Mesiaca úcty k starším pokračovali počas celého októbra. Pod heslom **Pohybom ku zdraviu** sa uskutočnila **Jeseniáda** s množstvom aktivít a športových disciplín. Seniori sa zúčastnili spoločného

výletu do Kremnice i na besedu s Akadémiou policajného zboru s názvom **Nenaletíme im**, ktorá bola zameraná na ochranu pred podvodmi najmä v online priestore.

„Naši seniori sú základom našich rodín, komunity a hodnôt. Sme radi, že môžeme pripraviť program, ktorým im vyjadríme vďaku a ktorý ponúkne priestor na spoločné stretnutia,“ dodal starosta Michal Vlček.

Mestská časť-Vajnory plánuje pokračovať v tradícii podujatí venovaných staršej generácii aj v budúcnosti.

Navštívili sme seniorov v zariadeniach sociálnych služieb vo Vajnoroch

Text: Emília Uhrinová, predsedníčka MS SČK

Snímka: Lucia Jarošová

*Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo sa mu zračí v oku, podľa slov, podľa vrások a bielych vlasov. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.“
(ľudová múdrosť)*

Október je na Slovensku už tradične označovaný ako Mesiac úcty k starším. Je to obdobie, kedy si pripomínáme dôležitosť starších generácií, ich prínos pre spoločnosť a nevyhnutnosť podpory seniorov.

Aj my, dobrovoľníci Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža vo Vajnoroch sme koncom októbra navštívili seniorov, ktorí sú celoročne ubytovaní v dvoch zariadeniach sociálnych služieb vo Vajnoroch. Za miestny spolok SČK sa zúčastnili viacerí členovia: starosta Vajnor Ing. Michal Vlček, zástupkyňa starostu Ing. Soňa Molnárová, predsedníčka miestneho spolku Ing. Emília Uhrinová a Drahuša Muchová.

V špecializovanom zariadení pre seniorov – Alviano nás privítalo 15 seniorov. Napriek tomu, že všetci majú stupeň odkázanosti V. a VI., čiže najťažší, nás prekvapili tým, že boli zapojení do aktivít, pri ktorých si rozvíjali svoju myseľ a trénovali zručnosti. Príhovor predniesol pán starosta, ktorý zablagožel pani Márii Žaškovskej ku krásnemu jubileu veku 100 rokov. Zbor pre občianske záležitosti vo Vajnoroch pripravil zápis do Pamätnej knihy mestskej časti, do ktorej sa pani Mária podpísala. Pani zástupkyňa starostu jubilantke odovzdala vecný dar. Za MS SČK sme všetkým odovzdali darčeky, krásneho anjelika, ktorý ich bude strážiť a ochraňovať. Cítili sme sa medzi nimi veľmi dobre a v rámci našich možností sme im ponúkli pomoc. Na záver sme dostali tiež darček, ktorý vyrobili seniori. Bolo to milé prekvapenie.

Potom sme navštívili seniorov v novootvorenom zariadení pre seniorov Opatríme Vás na ul. Pri pastierni, kde nás privítalo 7 klientov. Zariadenie je v prevádzke od 1. 7. 2025, zatiaľ nie sú naplnené, kapacita zariadenia je plánovaná pre 12 klientov. Aj im sme priniesli darčeky – anjelikov a sladkosti, ktorým sa potešili. Počas rozhovoru so seniormi a s personálom nás požiadali o základné školenie prvej pomoci a o výpomoc pri príprave vianočných darčiekov. Určite príde-me a veľmi radi pomôžeme.

V špecializovanom zariadení pre seniorov Michal Vlček zablagožel pani Márii Žaškovskej, ku krásnemu jubileu 100 rokov

OBČIANSKE ZDRUŽENIE PODOBENKA Z VAJNOR
A MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-VAJNORY

VÁS POZÝVAJÚ NA

Vajnovský šíráček

SOBOTA 15. 11. 2025

15:00 ZAHÁJENIE
15:10 DFS LASTOVIČKA z Ivanka pri Dunaji
15:40 SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE
16:00 DFS PODOBENKA Z VAJNOR
16:30 DFS MAGDALÉNKA z Modry
17:00 DFS KLANKA z Bratislavy
17:30 SFS BURINKA z Bratislavy
18:00 FS FURMANI z Nitry
18:30 FS VALŠA z Holíč
19:00 FS FURMANI z Nitry

NEDELA 16. 11. 2025

9:30 VAJNORSKÉ PRÍBEHY
Dramacentrum EDUDRAMA
11:30 CHLAPČEK SYNČEK
Divadlo Jája
15:30 ROZPRÁVKOVÝ HRDINA
Divadlo Zábavka
18:00 KURNÍKŠOPA
Divadelný spolok ŠÁCHOR

Program venovaný prvkom zapísaných do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska:
Tradičné bábkárstvo na Slovensku (2013)
Vajnovský ornament (2016)
Týlová paličkovaná čipka z Myjavskej pahorkatiny (2016)

Spríevodný program:
Martin Habánek – vajnovské tradície vo fotografii
Premietanie historických dokumentov o Vajnoroch (nedeľa 15:00 – 18:00 h)

Moderátori: Igor Hraško, Michal Zeman s Vajnovským šíráčkom a Monika Martinčíková s Podobenkou

Vstupné (pri prvom vstupe): dospelí 5 eur, deti a študenti 2,50 eur

DOM KULTÚRY VAJNORY, POD LIPAMI 2 Zmena programu vyhradená!

Nebo nad Vajnormi sa zaplnilo šarkanmi

Text: redakcia

Snímka: archív

K jeseni vo Vajnoroach už tradične patrí Šarkaniáda a ani tento rok nebol výnimkou. Na starom letisku si deti počas jesenných prázdnin užili deň plný zábavy. Okrem lietajúcich šarkanov ich potešilo aj interaktívne predstavenie Pani Jeseň v podaní obľúbených Mici a Mňau.

Počasiu nám prialo – po zamračenej oblohe sa neskôr ukázalo slnko a roztancovalo šarkany vo vetre. Nechýbalo ani hromadné púšťanie šarkanov a súťaž o najoriginálnejšieho, najdlhšie lietajúceho a naj šarkana. Deti súťažili v kategóriách do 6 rokov a nad 6 rokov.

NO A TU SÚ VÝSLEDKY:

Deti do 6 rokov:

Najoriginálnejší šarkan: Viktorko Štelár

Najdlhšie lietajúci šarkan: Hanka Hauskrecht

Naj šarkan: Larka Mokrá

Deti nad 6 rokov:

Najoriginálnejší šarkan: Natálka Konkolová

Najdlhšie lietajúci šarkan: Matej Šimončíč

Naj šarkan: Maťko Imriš

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli a vytvorili vo Vajnoroach krásnu jesennú atmosféru.

Výnimočná návšteva vo Vajnoroach

Text: redakcia

Snímka: archív

Vajnory opäť privítali významného hosťa – profesora Francois Vellasa, prezidenta AIUTA (Medzinárodnej asociácie univerzít tretieho veku), ktorý pricestoval spolu so svojou manželkou Chantal na návštevu Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Súčasťou jeho programu bola aj návšteva našej mestskej časti, kde už niekoľko rokov úspešne pôsobí Univerzita tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave. Delegáciu vo Vajnoroach privítala vicestaročka pani Soňa Molnárová.

Počas návštevy si prezreli nový Dom seniorov a detský folklórny súbor pod vedením pani Gabriely Zemanovej predstavil vajnor-ský folklór. Pani vicestaročka zároveň predstavila aktivity pre seniorov, ktoré sa vo Vajnoroach pravidelne organizujú. Delegáciu sprevádzala pani Janka Sebera Chladecka z Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorá je zároveň členkou výboru AIUTA.

Profesor Vellas sa poďakoval pani vicestaročke za prijatie a pochválil vajnor-skú spoluprácu s Ekonomickou univerzitou: „Som vo Vajnoroach už druhýkrát a vidím, že seniori tejto časti Bratislavy sú spokojní. Veľmi ma teší vaša spolupráca s Ekonomickou univerzitou, ktorá k vám vzdelávanie seniorov priniesla. Je to pre vašich seniorov malý krok s veľkou budúcnosťou. Vzdelávať sa a udržiavať sa v mentálnej kondícii je vo vyššom veku veľmi dôležité. Bolo mi ctou navštíviť Vajnory.“

BESEDA V KNIŽNICI k 17. novembru

Miesto

Miestna knižnica Vajnory

Dátum

20. novembra 2025

Čas

17:30 hod.

Pri príležitosti výročia
17. novembra 1989

Vás pozývame na besedu
o **Nežnej revolúcii** s historikmi
Ústavu pamäti národa, mapujúcimi
obdobie neslobody – **Jozefom
Hallom a Radoslavom Ragačom.**

Vstup voľný!

VAJNORY
Dedina v meste

Vajnory - dedina v meste

Vajnorský podcast

Vajnory.sk

Vajnorskí seniori spoznávali bohatú históriu Slovenska

Výlet do kráľovského mesta Kremnica

Text a snímky: Božena Zemešová

Október je vyhlásený za Mesiac úcty k starším ako medzinárodná iniciatíva OSN s cieľom pripomenúť si zásluhy staršej generácie a upozorniť na potrebu starať sa o seniorov. Počas tohto mesiaca mestská časť pripravila rôzne kultúrne podujatia a aktivity, aby sa seniorom prejavila vďaka, úcta a pozornosť. Nejde však len o mesiac október, ale o celoročnú snahu prejavovať úctu starším ľuďom v rodine, na pracovisku, ale aj na verejnosti.

Jedným z pripravených podujatí bol výlet do mesta Kremnica dňa 7.10. 2025, organizovaný pre 52 členov 4 organizácií združujúcich vajnorských seniorov.

Kremnica je mesto ležiace v okrese Žiar nad Hronom. Od 10. storočia sa v meste a okolí ťažilo zlato a striebro. Od roku 1328 slobodné kráľovské banské mesto a od 14. storočia je prezývané Zlatá Kremnica. V meste sídli Mincovňa Kremnica, ktorá je najstaršia dodnes existujúca mincovňa na svete. V meste sa uskutočňujú viaceré umelecké a športové podujatia slovenského a medzinárodného významu, snáď najznámejšími sú Kremnické gagy.

Po príchode do mesta Kremnica sa účastníci museli rozdeliť na dve skupiny, aby mohli komfortne absolvovať pripravený program. Prvá skupina sa vybrala na prehliadku našej najznámejšej mincovne a druhá skupina navštívila rodinnú firmu, kde sa ručne v dobovom oblečení vyrábajú kremnické krumpel.

Začnem druhou skupinou, lebo v nej som sa ocitla ja. Vstúpili sme do priestoru miestnej rodinnej firmy. Možno si položíte otázku, čo sú to kremnické krumpel? Receptúry na kremnický krumpel si vymyslel sám Alois Atkáry a jeho receptúru nikde nenájdete. Rodina sa rozhodla po 70 rokoch obnoviť výrobu

krumpľa v malej výrobni a návštevníkov prijmá v dobovo zariadenej miestnosti.

Pri vstupe nás okúzľila hudba z minulého storočia z rádia, ktoré je umiestnené na stene tak, ako to bolo v minulosti, pri vešiaku, na ktorý sa odkladali pánske klobúky, vychádzkové palice a odev. Miestnosť je predelená sklom na dve časti. Jedna je pre zvedavých návštevníkov a druhá časť je pracovná, výrobná časť, kde návštevníci môžu sledovať, ako sa pripravuje nepečená sladkosť kremnický krumpel.

Tá miestnosť ma zaujala, a tak skúsím opísať, čo sme videli. Pri stolíku sedí mladá slečna, na stolíku pripravené orechové cesto, ktoré nožíkom rezko delí na takmer rovnaké časti. Po pravej ruke má pripravené piškótky v tvare vaničiek. Piškótky navlhčila elixírom lásky, aby sladkosť chutila tak ako má, z jednej strany naplnila bielym a z druhej strany čokoládovým krémom, zoberala kus cesta, dala na váhu, aby bola správna hmotnosť, a naplnené piškótky zabalila do cesta. Rukami sformovala sladkosť do tvaru zemiaka, ktorý obalila v kakaovom prášku, aby svojím vzhľadom pripomínal zeminu na zemiaku.

Prichádza najdôležitejšia časť, keď sa do cesta vtlačí rodinná pečať, ktorá sladkosti dodáva pravosť a kremnický krumpel je pripravený na predaj a konzumáciu. Najlepšie je uložiť ho hneď do chladničky, aby sa schladil a chute sa prepojili.

O tento cukrárenský výrobok je veľký záujem, či už u obyvateľov mesta, alebo návštevníkov. Majitelia tejto firmy venovali pozornosť preprave i obalu. Ak si kúpite tento výrobok, predáva sa v krásnej dobovej papierovej škatuľke. Priznám sa, keď som to balenie zazrela vo výrobnej miestnosti, pomyslela som si, že vyzerá ako starodávna škatuľka od veľkých zápalek.

V obchodíku sme si tento produkt kúpili a poviem vám, že večer sme krumpel spolu s manželom ochutnali a chutil vynikajúco. Kakaový prášok sa s orechovým cestom a piškótkami s dvoma druhmi lahodného maslového krému veľmi dobre spojili a jeho chuť sa veľmi dlho pohrávala s našimi chuťovými pohárkami, bolo to ako nebičko v papuľke.

Ak pôjdete okolo, zastavte sa pozrite si výrobu, ochutnajte krumpel a ako sa hovorí,

šaty robia človeka, tak aj to dobové oblečenie so všetkým, čo tu nájdete vás posunie do čias minulých.

V Kremnici sa nachádza aj ulička nosov. Našli sme ju, ale bránička bola zatvorená, a tak cez ulicu sme tipovali, ktorý nos komu patrí, ktorý umelec s podobizňou tváre je nositeľom nosa, ako napríklad: Labuda, Satinský, Párnický ...

Cestou dolu sme sa nevedeli vynadávať na krásne výhľady. Brali nám dych, obloha bola nádherné modrá, tráva, stromy zelené, v strede sa zlatom leskol morový stĺp v slnečnom svetle, obklopený kvetmi, zeleňou a domčekmi.

Presunuli sme sa pred budovu s nápisom Kremnická mincovňa a čakali sme na vstup a prehliadku výroby. Každý z nás dostal ako vstupenku do mincovne, samozrejme, mincu. Mincovňa je štátny podnik a pracuje pre ministerstvo financií, je najstarším nepretržite fungujúcim podnikom na svete. Tento rok má 697 rokov a je zapísaný do Guinnessovej knihy rekordov.

Ako prvé sme navštívili pracovisko, kde sa naše euro mince vyrábajú. Zamestnanci sú pod príslym bezpečnostným dohľadom, nemôžu vojsť na pracovisko s peniazmi a ani vyjsť von z pracoviska. Práce majú dostatok, veď teraz razia euromince pre nový štát, ktorý sa ocitne v eurozóne, pre Bulharsko. Raziť pre nový štát peniaze je zložitý proces, ktorý sa začína návrhom, schvaľovaním, spracovaním, nastavením. Stroji, čo razí mince, udrie len raz, vytvorí mincu z oboch strán. Vyrazené peniaze padajú do pripravených prepraviek, nasleduje váženie, balenie a nakladanie do áut, ktoré prevážajú mince do všetkých štátov. V tomto podniku sa vyrá-

bajú aj kolký na alkohol, vlajky, magnetky, odznaky, pamätne mince...

Čas neúprosne letí, čaká nás ešte návšteva kostola sv. Jána Krstiteľa, kde nás sprevádza miestny správca kapucín. Je to národná kultúrna pamiatka nachádzajúca sa v katastrálnom území obce Kremnické Bane v okrese Žiar nad Hronom. Rímskokatolícky kostol svätého Jána je rímskokatolícky kapucínsky chrám zasvätený svätému Jánovi Krstiteľovi, postavený v gotickom slohu v 13. storočí. O dve storočia neskôr pribudla ďalšia loď kostola, v roku 1910 ho rozšírili. Zvláštnosťou kostola je jeho poloha na rozvodí. Voda zo severnej polovice strechy steká do povodia Váhu a z južnej do povodia Hrona. V súčasnosti je kostol sv. Jána Krstiteľa v správe Rádu bratov kapucínov, kláštor ktorých stojí v jeho blízkosti. Je menší, ale útulný,

pri oltári sa nachádza modrá farba. Postavený je tiež v gotickom slohu v prvej polovici 14. storočia. Je to významná sakrálna národná kultúrna pamiatka. Toto miesto, konkrétne stred veže sv. Jána Krstiteľa, sa považuje za najstaršie určený geografický stred Európy.

Náš výlet do kráľovského mesta Kremnica je na konci, sadáme do autobusu MT Tour, s ktorým chodíme na výlety. Za tento výlet ďakujeme miestnemu úradu, pani Emílii Uhrínovej a Soni Molnárovej za výber mesta Kremnica, sprievodcovi Mirecovi z MT Tour za zaujímavé rozprávanie a odporúčania, čo je hodné si pozrieť počas voľna a, samozrejme, pánovi vodičovi Ferimu za bezpečnú jazdu.

Už teraz sa tešíme na ďalší krásny výlet. Vajnorskí seniori

Rady pre seniorov z prednášky v Kultúrnom dome Vajnory

Nedajte sa okradnúť

Text: kpt. JUDr. Jana Zachar Kuchtová, PhD.
Snímky: Soňa Molnárová

V utorok 14. októbra 2025 sme sa v Kultúrnom dome Vajnory zišli na dôležitom stretnutí týkajúcom sa síce najmä našich seniorov, ale v nie menšej miere aj nás všetkých. Kapitánka JUDr. Jana Zachar Kuchtová z Akadémie Policajného zboru v Bratislave nás prišla poinformovať i poučiť, ako správne posúdiť situáciu, keď najmä našich seniorov zneužívajú rôzne podvodnícke osoby i organizovaný zločin.

Podvodníci sú čoraz vynaliezavejší. Cielia najmä na seniorov, ktorých sa snažia zmanipulovať strachom, súcitom či dôverou. Vydávajú sa za policajtov, bankárov alebo

„expertov“ z Národnej banky Slovenska, posielajú falošné služobné preukazy a žiadajú, aby poškodení vybrali peniaze či poslali úver na „bezpečný účet“. Len v prvej polovici roku 2025 podvodníci pripravili seniorov o viac ako milión eur. Vďaka včasnému varovaniu a preventívnym aktivitám sa však darí mnohé prípady zastaviť. Preto je dôležité vedieť, ako podvodníkov rozpoznať a ako sa chrániť.

PODVOVNÍCI RÁTAJÚ S EMÓCIAMI, PRETO VŽDY ZACHOVAJTE POKOJ

Podvodníci využívajú zraniteľnosť človeka a snažia sa vyvolať strach, súcit alebo pocity viny, napríklad tvrdením, že príbuzný mal nehodu, že hrozí strata peňazí z účtu alebo že ide o „tajnú policajnú akciu“. Vždy, keď vás niekto žiada o okamžitú reakciu, zachovajte pokoj. Radšej si informáciu overte, zatelefonojte rodine, banke, inštitúcii, úradu či polícii. Ak ide o skutočnú situáciu, overené inštitúcie vám ju potvrdia.

OFICIÁLNE INŠTITÚCIE NIKDY NEŽIADAJÚ OSOBNÉ ÚDAJE CEZ TELEFÓN ALEBO E-MAIL

Žiadna banka, polícia ani štátny orgán od vás nebude požadovať čísla kariet, heslá, autorizačné kódy či inštaláciu aplikácií na vzdialený prístup. Ak sa niekto takto predstaví, ide o podvod. Banky komunikujú výhradne cez oficiálne kanály. Ak máte pochybnosť, zavolajte späť na oficiálne číslo uvedené na webovej stránke, nikdy nie na číslo, z ktorého vám niekto volal.

NEKLIKAJTE NA NEZNÁME ODKAZY A NEOTVÁRAJTE PRÍLOHY.

Podvodné e-maily či správy často pôsobia dôveryhodne, majú logo banky, úradný jazyk a žiadajú o „rýchle potvrdenie údajov“. Tieto správy však vedú na falošné webové stránky, ktoré napodobňujú originál. Po kliknutí sa útočník dostane k vašim údajom. Bezpečné správanie znamená neklikáť na podozrivé odkazy, neotvárať neznáme prílohy a nič nevypl-

ňovať, pokiaľ si nie ste istí, komu informácie poskytujete. Ak správa vyzerá zvláštne, ukážte ju niekomu, kto sa v technológiách orientuje.

OVERUJTE SI INFORMÁCIE, AJ KEĎ PRÍDU „Z DÔVERYHODNÉHO ZDROJA“.

Podvodníci vedú napodobniť oficiálne telefónne čísla, tzv. spoofing. Displej tak môže ukázať, že volá „Polícia SR“ alebo „Národná banka Slovenska“. Nenechajte sa tým zmiasť – tieto inštitúcie nikdy nežiadajú o osobné stretnutie na parkovisku ani o odovzdanie hotovosti. Ak vám niekto tvrdí, že ide o tajnú akciu, pri ktorej „nesmiete nikomu nič povedať“, ide jednoznačne o podvod.

NEPODLIEHAJTE CITOVÉMU VYDIERANIU A NÁTLAKU.

Manipulácia často začína nevinne, ako telefonát od „vnuka“, správa od „priateľa zo zahraničia“ či ponuka na „výhodnú investíciu“. Spája ich spoločný cieľ, a to vyvolať emócie a znížiť vašu ostražitosť. Ak vo vás niečo vzbudzuje nepokoj, spomaľte. Získajte odstup, poraďte sa s niekým, komu dôverujete. Ak by ste na ktorúkoľvek z otázok v tabuľke odpovedali áno, pravdepodobne ide o pokus o podvod. Zachovaj-

te pokoj, ukončíte kontakt a overte si informácie u banky, polície alebo u niekoho, komu dôverujete. Radšej sa dvakrát spýtať, než raz naletieť.

ZÁVER

Základom ochrany je zdravá opatrnosť a komunikácia. Nikdy nekonajte pod tlakom, ne-

prezrádajte svoje údaje a neklikajte na neoverené odkazy. Ak sa vám niečo zdá podozrivé, s veľkou pravdepodobnosťou to také aj je. Pamätajte, overiť si informácie je vždy bezpečnejšie, než neskôr ľutovať. V prípade podozrenia kontaktujte políciu na čísle 158.

KROKY	AKO POSTUPOVAŤ A PREČO JE TO DÔLEŽITÉ
› Prestaňte posilať peniaze	Okamžite zastavte všetky platby, prevody aj zasielanie údajov. Každé ďalšie poslané euro len zvyšuje škodu.
› Ukončíte kontakt	Zložte telefón, zablokujte číslo a neotvárajte nové správy či e-maily. Nepokračujte v komunikácii, ani ak sa páchatel vyhráňa alebo prosí.
› Ihneď kontaktujte banku	Zvolajte do svojej banky a vysvetlite, čo sa stalo. Požiadajte o zablokovanie účtu, kariet alebo hesiel. Banka môže niektoré prevody ešte zastaviť a zabrániť tak väčším stratám.
› Oznámte podvod polícii (158)	Nahláste udalosť čo najskôr, aj keď si nie ste istí, či ide o podvod. Každé oznámenie pomáha polícii konať a varovať ďalších. Nahlásenie nie je hanba, práve naopak.
› Uchovajte všetky dôkazy	Nevymazávajte správy, e-maily ani čísla účtov. Urobte si snímky obrazovky, zapíšte si čas a obsah hovorov. Tieto informácie pomáhajú banke a polícii pri vyšetrení.
› Neberte úver ani nevyberajte ďalšiu hotovosť	Ak vás niekto presviedča, že „si musíte vziať úver a peniaze poslať na bezpečný účet“, ide o podvod. Nepodliehajte tlaku, takto páchatel len zvyšuje vašu finančnú stratu.
› Obráťte sa na dôveryhodnú osobu	Povedzte o tom rodine, známym alebo pracovníkom banky či úradu. Spoločný rozhovor pomôže zachovať nadhľad a zabráni impulzívnym rozhodnutiam.
› Spolupracujte s políciou a bankou	Odovzdajte všetky informácie, ktoré máte. Pomôže to pri objasnení prípadu. Čím viac údajov, tým väčšia šanca, že sa podarí peniaze vystopovať.
› Nebojte sa o tom hovoriť	Ak ste sa stali obeťou, nehanbite sa. Zdieľajte svoju skúsenosť s inými, či už v seniorskom klube, v rodine či s políciou. Pomôžete tak ochrániť ďalších.

Hovoríme s populárnym športovcom – futbalistom, maratóncom

František Grebeči je živá športová história Vajnor

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív Františka Grebečiho

František Grebeči, narodený 3. októbra 1948 vo Vajnoroch do rodiny Vajnorákov. Patrí medzi najznámejšie tunajšie osobnosti. Nielen tým, že mnoho rokov hrával futbal za miestny klub, súťažil a súťaží na dlhšie trate v behu, ale zároveň je aj starostlivým činovníkom v rôznych oblastiach. Venuje sa chovateľstvu, ktoré získalo mnohé úspechy a uznanie, s manželkou opatrujú pamätník bývalého vajnorského farára Ferdiša Jurigu, postaral sa o opravu a vylepšenie petangového ihriska, je zaniatený vinár a spolupracuje na príprave tradičného podujatia Vajnorský širáček a mnohých iných.

› Aká bola vaša mladosť, kde ste vo Vajnoroch bývali?

Najprv to bolo na Novej ulici, neskôr sa volala Baničova, ale keď sme začali stavať, tak to bolo na Koniarkovej. Boli sme štyria bratia, ja som bol druhorodený, takže som mal číslo dva, lebo otec nás mal očíslovaných. Aj tak nás volal – číslo dva, pod' sem. Keď som chodil do základnej školy, boli sme dvaja rovnakého mena, hoci

Bez povzbudzovania manželky to asi nejde

sme neboli rodina, a tu som bol tiež dvojka, lebo som bol mladší, ale spolužiakmi sme boli dvanásť rokov, aj počas učňovky. Keď nás jeden učiteľ volal k tabuli, oslovoval nás Grebeň. K tabuli nešiel ani jeden, neboli sme Grebeňovci, aj keď sme vedeli, že volá jedného z nás. Tak sme sa mu trochu pomstili.

› Kde ste chodili do učňovskej školy?

V Bratislave na Mlynských Nivách, kde sídlila firma Tatra Kopřivnice, som sa vyučil za sústružníka, ale nejako mimoriadne ma to nebavilo. Osem hodín som musel stáť pri stroji, a to ma veru osobitne nenapĺňalo. Ja som bol akčný, pohyblivý, a tak si viete predstaviť,

Gratulácia od pána starostu

Bol nielen športovcom, ale aj hercom vo filme

že odstáť si tie hodiny bolo na nervy. A tak som sa z Tatrovky porúčal. Pol roka som robil v hydinárskych závodoch pri teplovzdušných agregátoch, čo bolo zaujímavejšie. Keďže som chodieval na montáže, veľa času mi na športovanie nezostávalo, aj keď som s futbalom začal už v sedemnástich rokoch. Potom som šiel na vojenčinu a po nej som začal hrať futbal už pravidelnejšie.

› Kedy ste vlastne začali športovať?

Ako som už povedal, pochádzam z Vajnora, teda z dediny, aj keď, ako sa dnes uvádza, dedina v meste, ale my sme vyrastali v typickom dedinskom prostredí. Vtedy neboli mobilné telefóny, počítače, tak sme trávili voľný čas vonku, mimo domu. Na ihriskách, pri jazerách, na voľných plochách, v lese. Mňa pohyb bavil odmalička, preto sa mi páčil najmä futbal. Povieť jednu príhodu. Šli sme za babkou do nemocnice a potom chcel ísť otec na futbal. Mňa však nevzal, len staršieho brata. Ja som celú cestu domov preplakal, že som nemohol ísť na zápas. Už si ani nepamätám, kto mal hrať.

› Mali ste aj kamarátov športovcov?

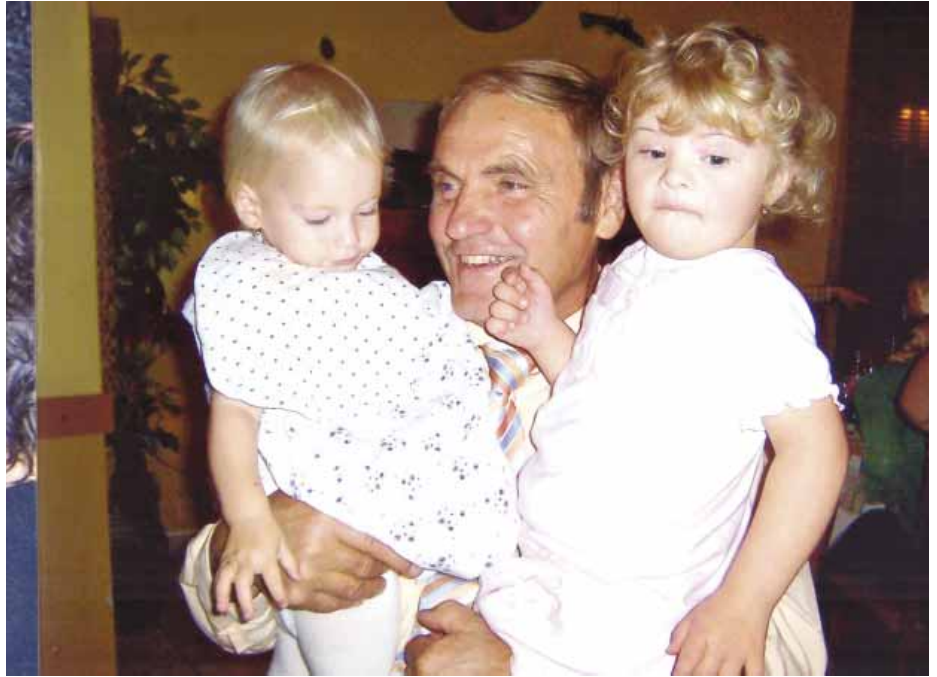
Na našej, teda Koniarkovej ulici som mal veľa kamarátov, ale boli to najmä chalani z našich príbuzenských rodín – Belajovci, Vitálošovci. V tamojšom parku bol pekný trávnik, okrem toho tam bola päťdesiatmetrová atletická dráha, doskočisko s pieskom. Hrávali sme tam volejbal, tenis. Mali sme naozaj veľa možností na dostatok pohybu a to sme primerane aj využívali.

› Škola vám nedávala možnosť športovať?

Naopak. Mali sme výborného učiteľa telocviku, ešte stále žije, síce niekde v Nemecku, ale stále organizuje stretnutia, lebo Vajnory mu prirástli k srdcu. On ma podnietil najprv len k akémusi spontánnemu športovému prejavu. Dobré som sa cítil najmä vonku, lebo v škole, dnes je to cirkevná škola, sme nemali vtedy ešte telocvičňu a cvičili sme na chodbách, čo bolo dosť nepríjemné. Nemali sme to radi, ale keďže v zime sme boli vonku málo, lebo len niekedy sa mohlo cvičiť na školskom dvore, a tak sme mali taký náhradný pohyb.

› Robili ste len nejaké základné cviky?

Nie. Mali sme aj preteky. Bol som vtedy siedmak či ôsmak a v behu som bol úspešný aj s deviatkami, čo bolo dosť výnimočné. Bol som aj na druhom mieste za víťazom Mirom Duškom. Vtedy som už chodil s niektorými spolužiakmi reprezentovať školu na Školské hry mládeže, ale hral som aj hokej. Keďže som sa nebál, tak ma postavili do bránky

S potomkami je to radosť

a bol som celkom úspešný, aj keď výstroj bol ešte vtedy veľmi jednoduchý.

› Bolo ešte aj niečo iné?

Všeličo, dokonca aj hádzaná. My sme boli v tom čase takí univerzálni, dôležitý bol ten pohyb, tak sme nerozmýšľali, či sa dám na hokej, hádzanú alebo futbal. Dokonca aj na atletiku. Keď som ale chodil na učňovku, viac som sa venoval futbalu. Tatra Kopřivnice mala pobočky v Čechách i na Slovensku, a tak sme chodili na zápasy po celej republike. Boli sme dokonca hrať aj v Maďarsku.

› Zdá sa, že zo všetkých športových odvetví vyhral futbal...

...áno, futbal, mal som k nemu najbližšie, páčilo sa mi, že sa dá tvoriť hra, myslím si, že som bol technicky dosť dobre vybavený, a tak sa mi aj darilo, hoci som nebol veľmi vysoký, ale pohyblivý. My sme v rodine viacerí športovali, napríklad najmladší brat, číslo štyri, hral za Vajnory hádzanú, lebo bol vyšší, silnejší a možno aj dravší ako ja. Mne sa viac páčila technika hry.

› V ktorom vážnejšom klube ste napokon zakotvili a ako ste sa tam dostali?

Prvým vážnejším klubom bola Ivanka pri Dunaji, kde som hrával od sedemnástich do dvadsiatich piatich rokov, okrem dvojročnej vojenčiny, počas ktorej som nebol v žiadnom klube. „Načierno“ som hrával občas za Sielnicu neďaleko Sliača, kde som vojenčil na letisku. Do Ivanky som sa dostal viac menej náhodou, aj keď už o mne vedeli. Otec pracoval s jedným Ivančanom, poznal som

ho pod prezývkou Fero Guma, ktorý chytil za tamojší klub – hovorilo sa o ňom, že bol veľmi pohyblivý – hral vtedajšiu divíziu, čo je dnes tretia liga, a podporovali ho hydinárne. A tak ma do Ivanky zlanáril. Spočiatku sa nám veľmi nedarilo, ale postupne sme sa vypracovali. Z Vajnora nás tam chodilo asi aj sedem alebo osem Vajnorákov, najmä Marián Vitáloš, Peter Belaj a ja. Vtedy sme chodili na bicykloch, síce pomalom, ale spoľahlivom dopravnom prostriedku. A bola to aj taká malá fyzická príprava na zápas.

› Priblížite trochu tú vojenčinu, lebo málo chlapcov sa dostane na letisko

Na letisku Sliač sa zabezpečoval v tých časoch výcvik zahraničných pilotov z Afriky a Ázie v tamojšom výcvikovom stredisku. Bolo to vtedy, keď nás „navštívili“ vojská Varšavskej zmluvy. Keďže ani nám sa to nepáčilo, tak sme to vyjadrili transparentom Idite damoj. Zažili sme aj situáciu, keď na nás namieril hlavneň ruský tank. Ja som nebol technikom pri lietadlách, ale ako sústružník v auto parku, ktorý zabezpečoval všetku činnosť pre letisko. Samozrejme, že sme sa k lietadlám dostali, rozprávali sme sa s technikmi i pilotmi, čo bolo veľmi zaujímavé. Tam som si urobil aj vodičský kurz na autobusy. Druhý rok som bol na piešťanskom letisku, kde sa mi podarilo tiež si občas zahrať. Po vojenčine som sa vrátil do Tatry Kopřivnice, ale tá práca ma nenapĺňala.

› Kde ste pokračovali s futbalom?

Vrátil som sa do Ivanky, kde som hral na poste ľavého obrancu, aj keď som bol pravák, ale

Vždy mal rád spoločnosť

ľaváka nebolo, tak som to robil ja. Ale podarilo sa občas úspešne kopnúť aj ľavou nohou.

› Prečo ste nehrali vo Vajnoroch?

Vtedy sa u nás ešte nehral futbal, nebol založený klub, ale stretávali sme sa v takom mládežníckom, kde bol vedúcim práve Peter Belaj. Rozmýšľali sme, ako založiť futbalový klub. Oslovili sme aj starších kamarátov, ktorí už mali nejaké skúsenosti, a tak sme klub založili. Volal sa Družstevník Vajnory. Spočiatku sme sa báli, či nás Ivanka uvoľní, ale podarilo sa. Boli síce problémy so získavaním peňazí, ale boli sme nadšení, aj keď bolo málo lôpt, dresov a ostatnej výbavy. Dostal som také kopačky, v ktorých ma zvnútra tlačili aj klinec. Prvý zápas sme hrali v Jarovciach, tam nás privítali aj kyticami, ale na druhý rok to bol už tvrdý zápas, kde som po tvrdom faule zostal v bezvedomí. Do takej miery, že som si nepamätal ani aký bol výsledok. Ale futbal je už taký. Bolo to v roku 1973.

› Viem, že ste boli aj darca krvi. Kedy sa to začalo?

Bolo to ešte na Sliachi, keď sme nepravidelne, ale dosť často darovali krv viacerí vojaci. Keď sme prišli na Sliach, chodili sme už pravidelne, ale do nemocnice. Rád sa pochválim, že som aj držiteľom Jánskeho plakety za približne päťdesiat odberov.

› Ako pokračovala vaša športová kariéra?

Futbal som hrával do 38 rokov.

› Kedy ste prišli na myšlienku venovať sa behu?

Mal som problémy s kĺbmi, najmä s bedrovým. Nemohol som ani spať, a tak som rozmýšľal, čo urobiť. Povedal som si – bolo to keď som mal 65 rokov – skúsím to rozhybať behom. Bolo to ako keby som sa učil nanovo chodiť. Ale nedal som sa, prekonal som bolesť a postupne sa to začalo zlepšovať. A predlžovať trasy, ktoré som behal. Po čase som si pomyslel – možno by som zvládol aj mini maratón, a tak som nastúpil. Tých päť kilometrov som si síce vytrpel, ale dobehol som. Kĺb prestal bolieť, a tak som dávky zvyšoval. Keby som povedal nejakému lekárovi, že be-

haním som si vyliečil kĺb, neveril by. Ten kĺb mám doteraz.

› Máte nejakú svoju techniku behu?

Nie, nemám, ale pristihol som sa, že robím malé kroky, a tak som rozmýšľal, ako zmeniť spôsob behu. Skúsil som dlhšie kroky a prejavilo sa to na vyššej rýchlosti aj na lepšom čase. Ešte mi niekto radil, že mám viac dýchať nosom, ako ústami, ale ja sa tomu neviem prispôbiť. Myslím si, že kapacita vzduchu cez nos je nižšia ako cez ústa. Mne to tak vyhovuje.

› Ako často trénujete, lebo po čase ste sa rozhodli súťažiť aj na väčšie vzdialenosti, napríklad desať kilometrov.

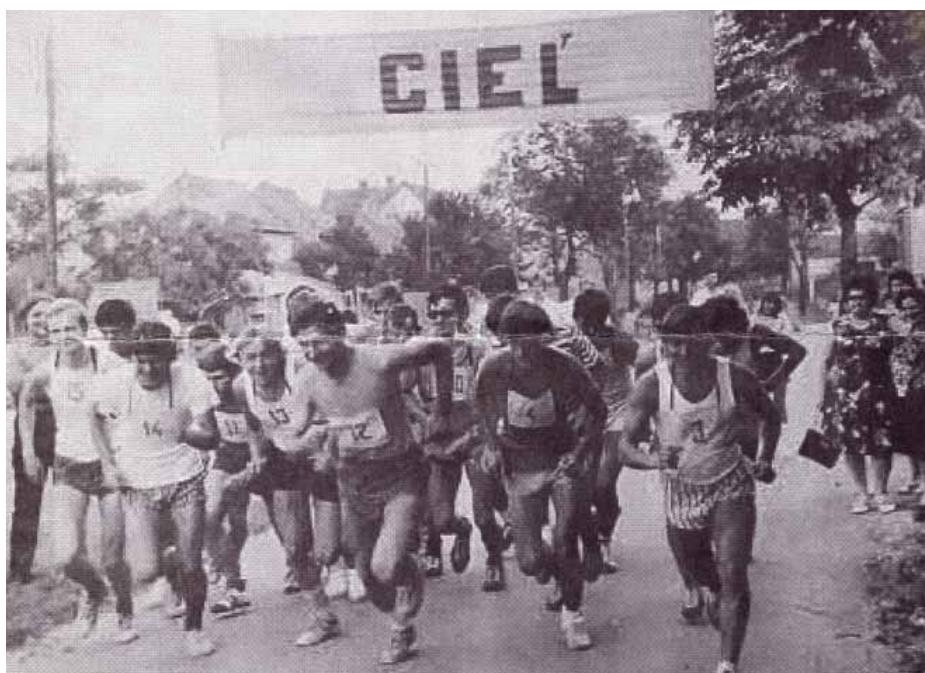
Ako vyjde čas. Niekedy štyrikrát, inokedy, tri alebo aj dvakrát do týždňa.

› Čomu sa ešte venujete?

Vinárstvu. Toľko vinogradov, čo ja obrábam neobrába asi nik. Aj v záhrade mám vinograd. Angažujem sa aj v Ľudovom dome, v súbore Podobenka.

› Behanie je už mimo vášho záujmu?

Nie, nie je. Dúfam, že tomu bude tak aj naďalej. Behám stále aj na súťažiach, naposledy som mal čas jedna hodina a 15 minút, síce horší ako vlani, ale šiel som preto, aby som dobehol, a to mám 77 rokov. Na maratónoch mávam číslo podľa veku od môjho roku 71. Tohto roku to bolo číslo 77. Ale chodím aj na iné mini maratóny, ako je ČSOB, Dúbravka, Ružinov, na ktorých som bol viackrát štvrtý, ale aj ôsmy. Dúfam, že sa mi bude dariť aj naďalej.

Prvý ročník minimaratónu

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (30)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Snímky: archív

V tejto časti sa dozvieme, ktorá ďalšia osobnosť navštívila Vajnory, ako aj o škole, ktorú vyzdobili typickými vajnorskými kresbami vo všetkých triedach. Výnimočným počínom na túto dobu bolo poistenie žiakov, aj keď náklady znášali rodinní príslušníci, ale bola to zjavná sociálna starostlivosť, o ktorej sa na väčšine Slovenska dozvedel málokto. Známe budú aj údaje o sčítaní ľudu, domov a pôdy. Na Vajnorskom letisku sa konali pilotné kurzy a čo bolo opäť výnimočné, prvý pilotný preukaz získal akademický maliar.

To už táto rázovitá slovenská obec zaujala aj Karola Plicku, uznávaného slovenského zberateľa slovenského folklóru, ktorý si už v tých rokoch zapísal rozprávanie starých Vajnorčanov, riekanky, hry a piesne. A pri svojich výletoch do vajnorského prostredia nosieval aj svoj neodmysliteľný fotoaparát. Zaostroval ho na starčekov v kožuchoch, na mladé ženy v čepcoch, na deti pri vynášaní „Moreny“ (kyselice), alebo pri tradičnej „lesole“ - zelenej veľkonočnej výrbe vyzdobenej stužkami a kraslicami.

V letných mesiacoch roku 1929 je pozvaná vajnorská dychovka do Viedne, kde vyhráva starousadlíkom zo Slovenska na krajanskej slávnosti pri príležitosti „Dne záhorákú“. Tu vo svojich typických ľudových krojoch im podobným odviedli dobrý kus reprezentácie. Koncom roku 1929 sa previedla nová maľovka všetkých tried ľudovej školy vo Vajnoroch na základe predlohy domácej ľudovej umelkyne maliarky Kataríny Brúderovej, ktorej maľby len tak hýrili typickými ľudovými vajnorskými prvkami. Okrem nej pracovali na tejto originálnej svojráznej ornamentácii aj dievčatá 18–20 ročné, ako Mária Škvorcová r. 1927 (jej dcéra), Katarína Vitálošová r. 1901, ktorá sa tiež osobne podieľala na predlohe, potom Kristína Feketová

r. 1095, Agneša Feketová r. 1910, Anna Feketová, Katarína Krištofičová r. 1095 a ďalšie.

V školskom roku 1930/31 zavádza sa na škole poistenie žiakov „na úraz, život a invaliditu“. I keď nebol v súčasnosti, ani v budúcnosti zaznamenaný úraz, bol to predseda z hľadiska sociálnej vymoženosti na tú dobu krok dopredu, aj keď peniaze na túto akciu išli z vrecák rodičov školy.

Ďalší dobrý čin školy sa prejavil v tom, že už v tomto roku zriaďuje ďalší potrebný krúžok, kurz varenia. Tento sa privítal pozornosťou hlavne zo strany mladých žien, ale aj u slobodných dievčat z miestneho náukobehu z hospodárskej školy. Všetky účastníčky tohto kurzu v záverečných skúškach tento absolvovali s prospechom veľmi dobrým.

Školská mládež pokračuje aj v tomto roku so svojimi ručnými prácami nielen na maľbách, výšivkách a aj iných. S týmito svedomitými prácami srdcom daným sa zúčastňujú na svetových výstavách, najprv v Prahe, potom v Paríži. Z Prahy si odniesli za vystavené práce ďalší Čestný diplom.

V tomto zaokrúhlenom roku 1930 podľa sčítania obyvateľstva, domov, mali Vajnory už 2 600 duší s počtom 353 domov.

Podľa súpis pôdneho fondu v obci to vy(z)erala takto:

› orná pôda	839 hektárov
› vinohrady	117
› lesy	148
› lúky	116
› pasienky	203
› záhrady	13,8
› zastavenej plochy	86,2

Z tejto výmery pozemkov a pôdy mala obec vo svojom katastri celkom 1 523 hektárov, z ktorej pôdy patrilo takmer 200 hektárov veľkostatkárovi Sprinzlovi z majera.

V tomto období posilnili nové sily čerstvými kádrmi na učiteľských postoch, a to: Štefan Repaský, nečitateľné krstné meno Dobák, Pavol Čarnogurský, Kristína Fašungová a Margita Dobáková.

V roku 1930 sa uskutočňuje zaujímavá akcia na Vajnorskom letisku, kde prebehol plánovaný organizovaný kurz pilotov turistických a športových pilotov. V tomto organizovanom turnuse získal pre zaujímavosť akademický maliar Vojtech Ihrský, neskôršie uznávaná kapacita v jeho odbore, keď mu bol vydaný evidenčný list pod poradovým číslom jedna.

Stále sa zvyšujúce požiadavky obyvateľov Vajnor prinútilo obecnú radu na zvýšenie tempa na opravu okresnej cesty na Hlavnej ulici vo Vajnoroch. Hlavne po dažďoch bola táto často nepojazdná a keďže v tomto čase nebola takmer žiadna kanalizácia obce, voda po napršaní tvorila na mnohých miestach súvislé bariny. A tak na základe najnovšieho rozhodnutia predstavenstva obce vydal richtár nariadenie, podľa ktorého sa malo započítať so zavážaním týchto miest a to štrkom, alebo iným materiálom. Zavážaním boli zaviazaní obyvatelia obce tak, že majitelia záprahov by vozili štrk na určené miesta, kam „peší“ by im najprv nakopala, nahádzala a ďalšia časť na tvári miesta rozhadzovala a upravovala.

Úpravou tejto hlavnej cesty sa zároveň vytvárali podmienky aj pre kanalizáciu obce.

V najbližšom čísle pokračovania citácií z kroniky Prešporská obec Vajnory sa dozvieme, koľko zaujímavých osobností v podstate z celého sveta navštevovalo ľudovú školu vo Vajnoroch, ktorú si tunajší obyvatelia zrekonštruovali i pristavili ďalšie časti.

—
Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory

Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (7)

Keď sa povie „včela medonosná“

Text a snímky: Mgr. Beáta Veverová

„Mnohým sa pri tomto slovnom spojení vybaví najmä sladký med, ktorý vďaka práci tohto neúnavného blonokrídeho hmyzu už tisícročia využívajú ľudia najmä ako sladidlo. Dôkaz o tom, že rôzne druhy včiel tu boli už veľmi dávno, je aj nález včelí zaliatej v jantári z roku 2006, keď vedci zistili, že ide o 100 miliónov rokov starú zachovanú včelu.“

Včela medonosná, lat. *Apis mellifera*, je však len jedným z vyše 20 tisíc dosiaľ popísaných druhov včiel na našej planéte. Jej pôvodným domovom bola Afrika a Stredomorie. V strednej Európe je v súčasnosti najrozšírenejší chov línie Carnica – včely kranskej. Tá pochádza zo Slovinska. Ďalšou z najrozšírenejších línií je včela talianska – *A. mellifera ligustica* pôvo-

Včielky zohrievajú matku uprostred kruhu

dom z Apeninského polostrova. Táto je veľmi rozšírená aj v Amerike, Austrálii a na Novom Zélande najmä kvôli jej schopnosti plodovať

aj počas miernych zím. Tmavá línia *A. mellifera mellifera* je pôvodne rozšírená v západnej a strednej Európe, severnom Rusku a je prekrížená s kranskou a vlašskou včelou. Líšia sa najmä schopnosťou prežiť a prosperovať v rôznych klimatických pásmach a rýchlo sa meniacich podmienkach.

Včela medonosná je najproduktívnejším druhom včely. Žije v sociálnom systéme rodiny, nevie prežiť osamotená. Včelia rodina funguje na princípoch, ktoré prežívajú tisícročia. Základom každej je včelia matka alebo kráľovná a jej potomstvo. To tvoria včely robotnice a trúdy. Včelia matka žije 2 až 5 rokov. Jej úlohou je klásť vajíčka a šíriť feromón, ktorý nepretržite informuje včelstvo, že matka žije a vykonáva v úli svoje poslanie, a teda sú zabezpečené reprodukcia a aj prežitie celého spoločenstva. Hneď ako včelstvo matku stratí – či už nedopatrením pri kontrole včelstva včelárom či matka úl opustí kvôli ochoreniu alebo už prestáva byť dosta-

Takto je zaistená včelia larva

Pani Beáta Veverová

Pri ošetrovaní včelích rodín treba sa obliecť do kombinézy so siečkou na hlavu

točne výkonná v kladení – robotnice si vyberú zopár vajčiek – zvyčajne 2 – 3 a vychovávajú nové mladé matky. Prvá vyliahnutá pozabíja všetky ostatné. Stará matka s časťou včiel tiež môže vyletieť z úľa – vtedy pozorujeme rojenie – zvyčajne najmä v máji až do polovice júna. Nie sú ojedinelé roky, kedy sa včelstvá roja aj v neskorom lete. Ide pritom o najprirodzenejší spôsob obnovy včelstiev.

Pre mnohých však môže byť pohľad na rojace sa včelstvo až desivý. Hučiacie a rýchlo letiace zoskupenie vzbudzuje rešpekt. Rojace sa včelstvo zvyčajne hľadá iba nový príbytok a pri rojení je takmer neškodné. Samozrejme, ak sa mu človek nepostaví priamo do dráhy letu. Zosadený roj čaká na svoje

prieskumníčky, ktoré sa ako prvé vyberú hľadať miesto, kde by sa mohol roj natrvalo usadiť. Nie sú výnimočné ani situácie, keď sa roj usídli v dutinách pod povalou domu, na balkónoch, ale najčastejšie zosadne na strom v blízkosti svojho trvalého bydliska. Pozorný včelár – ak sa mu už včelstvo vyrodí – ho odchytiť a osadiť do nového úľa. Vytvorené nové spoločenstvo má zvyčajne obrovskú chuť do práce, a preto rýchlo stavia nové medzistienky a včelárovi stačí už len po určitej dobe od odchytenia vymeniť starú matku za mladú a má novú plnohodnotnú rodinu. Tá sa dokáže veľmi rýchlo rozvíjať.

Včely robotnice žijú na rozdiel od matky v znáškovej sezóne len okolo 42 dní, pričom

prvých 20 dní od polozenia vajčka matkou prežívajú iba v úli. Z neho vylievajú za prácou von až na 21. deň. Dovtedy sa po vyliahnutí venujú rôznym vnútroúľovým prácam – od čistenia buniek cez kŕmenie lariev, ukladanie nektáru a peľu do buniek, stavania včelieho plástu z vosku či stráženiu vstupu do úľa pred votrelcami. Po zalietaní sa z nich stanú lietavky a až do svojho skonu prinášajú do úľa vodu, nektár a peľ. Deľba práce sa cyklicky opakuje tak, aby včelie spoločenstvo prosperovalo a každý jeho člen presne vedel, čo má v tej ktorej etape svojho života robiť. Včely pri všetkých činnostiach vzájomne komunikujú a spolupracujú – iba tak totiž ako organizmus dokážu prežiť.

Príprava na ošetrovanie úľov

Najprv treba všetko pozorne preskúmať

Ak chcem byť darcom, musím byť pripravený každú chvíľu (1)

Igor Hraško radí ako byť zdravý pre darovanie krvi

Text a snímky: Ing. Igor Hraško

Bolo to v stredu 15. 10. 2025, kedy som absolvoval lekársky seminár Preventívnej medicíny v Prahe, aj keď nie som lekár. Neustále sa vzdelávam v oblasti prevencie a o nej budem hovoriť aj teraz. Počas seminára mi začal vibrovať telefón – NTS Ružinov. Nemohol som zdvihnúť, tak som volal potom cez prestávku. Chceli ma na darovanie, ale vraj to už vyriešili. Tak som to pustil z hlavy. Vo štvrtok ráno pri raňajkách zvoní telefón. Opäť známe číslo NTS Ružinov. Vraj im niekto vypadol, či by som ešte v ten deň mohol prísť. A išiel som.

Tým som chcel povedať, že človek sa musí udržiavať v dobrej zdravotnej kondícii, ak chce byť pravidelným darcom krvi alebo krvných súčastí – krvných doštičiek, červených krviniek alebo plazmy. Ako sa udržiavať v dobrom zdraví v súčasnosti? Chcem začať práve prevenciou, lebo je veľmi dôležitá. A napodiv, dnes už aj pre mladých ľudí. Keď som ja mal 20 rokov a rozhodol som sa pre darovanie krvi, cítil som sa v plnej kondícii, zdravý a nič navyše som neriešil. Dnes je u súčasných „mladých“ situácia diametrálne odlišná. Vidíme to vôkol seba. Už v skorom veku sa prejavujú rôzne zdravotné problémy – alergie, intolerancie, zvýšený cholesterol, vyšší krvný tlak. Mladí sa dnes cítia viac unavení pri menšej fyzickej záťaži. Čím to je, že dnes je viac takýchto problémov a v minulosti toho toľko nebolo?

Áno, máme odlišný životný štýl. Veľa zjednodušení – pomocníkov v podobe techniky, takže menej manuálnej fyzicky náročnej práce a viac sedavej. Na druhej strane starosti so splatením pôžičiek, hypoték a iných dlžôb, lebo platy akosi nestačia vo všetkých rodinách, takže menej pohodlia a viac stresu. A veľkú rolu v zhoršení je možné pripisovať aj odlišnej výžive. Konzumuje sa viac

S prof. Zdeňkom Zadákom, vedcom v oblasti metabolizmu, výživy a gerontológie

spracovaných potravín, menej čerstvého ovocia a zeleniny. Stráca sa aj výživová hodnota v ovoci a zelenine. To, čo si človek, ktorý má záhradku, dopestuje doma, má určite mnohokrát viac prirodzených živín ako to, čo kúpime v supermarketoch. Najmä to, čo prichádza zo vzdialeného zahraničia. Je to dané dnešným spôsobom pestovania a zberu. Hnoj sa viac umelými „pár“ zložkovými hnojivami. O tom, že sa strieka všeličím ani nehovoriac. Ale zbierajú sa plodiny ešte nedozreté, aby zvládli dlhé prepravy. Dozrievajú buď cestou v špecializovaných kontajneroch, alebo v skladoch v určitej „atmosfére“, kde naberú svoju „farbu“ a idú do obchodov. Najviac živín sa do plodov dostáva pri prirodzenom dozrievaní za slnečného žiarenia a z nevyčerpanej zeme. To už dnes chýba.

Vedci zistili, že obsah vitamínov a minerálov v niektorých druhoch ovocia a zeleniny

v rozpätí rokov 1985 – 2002 sa v priemere znížil až o 75 %! A to bolo v roku 2002. Dnes máme rok 2025, a čo myslíte, došlo k zlepšeniu...? Aj preto je vhodné vyberať si na konzumáciu potraviny z vlastnej produkcie alebo od blízkych susedov. Vráťme sa k darovaniu krvi a krvných elementov. Krvotvorba je jeden z najrýchlejšie bežiacich procesov obnovy buniek v našom tele. Preto je dôležité, aby bežala tak, ako bola nastavená geneticky – od prírody. K tomu sú potrebné **všetky** živiny v dostatočnom množstve v každom momente. Tu prospeje nielen klasický krvný obraz, či som v poriadku pred odberom, ale je dôležitý obraz aj pre bezproblémovú regeneráciu po odbere. A opäť prichádzajú na scénu špecializované DBS testy. Netreba sa toho báť, lebo neodhaľujú ochorenia, ale nedostatky vo výžive, ktoré sa dajú omnoho ľahšie odstrániť ako už vzniknuté ochorenie. O testoch viac v ďalšej časti.

TU-BA otvára dvere mestu:

Nový priestor, kde sa rodí Bratislava, je tu!

Text: Metropolitný inštitút Bratislavy

Snímka: Marek Velčák

Stojíme na rohu Štúrovej a Medenej. Mesto, urbanizmus a mestotvorba sú teraz v centre diania a záujmu – vďaka TU-BA. Laboratórium architektúry a mestského plánovania pre verejnosť otvorili v stredu 22. 10 2025.

Priestor s rozlohou 329 m² je rozčlenený na niekoľko častí – vstupná zóna TU-BA je infobodom, kaviarňou, knižnicou, kníhkupectvom, čítarňou, neformálnejším priestorom pre stretnutia či rokovania. Druhú polovicu TU-BA tvorí multifunkčná sála, v ktorej budú prednášky či workshopy o prítomnosti aj budúcnosti Bratislavy a menšia zasadačka.

„TU-BA je v prvom rade o obsahu, ktorým priestor naplníme. Preto bolo súčasťou zadania pre architektúru vytvoriť čistý a zrozumiteľný dizajn priestoru s dobrou orientáciou,“ hovorí riaditeľka Metropolitného inštitútu Bratislavy (MIB) a zakladateľka TU-BA **Petra Marko**.

Dizajnové riešenie centra od štúdia Diagram sa opiera o heslo „laboratórium architektúry“, zvolené boli preto materiály, ktoré predstavu-

júce čistotu, ľahkosť a premenlivosť s priznaním technických detailov, napr. rozvodov na strope.

TU-BA vzniká aj po vzore iných európskych centier: Praha má **CAMP**, ktorý je aj programovým partnerom TU-BA. Ďalšie mestá ako Viedeň má Architekturzentrums Wien, Londýn má The New London Architecture, Kodaň má The Danish Architecture Center a Paríž Pavillon de l'Arsenal.

ZULICE DO CENTRA A NAOPAK

TU-BA sa ľuďom prihovára už z ulice, na ktorej pribudli kvetináče so stromami aj mestský mobiliár Sadni si! Veľké okná aj grafika na chodníku sú pozvánkou dovnútra – na výstavu **Poznáš Bratislavu? Mesto v mapách, grafoch a číslach**.

Výstavu, ktorá bude v TU-BA pre ľudí k dispozícii niekoľko mesiacov, pripravoval kurátorský tím z **Metropolitného inštitútu Bratislavy** v spolupráci so štúdiom **Milk** a dizajnérmi **Damiánom Cehlárikom** a **Adamom Morongom**, ktorí navrhli architektúru výstavy. Expozícia rozpovie príbeh Bratislavy cez mapy, grafy a čísla, ktoré odhaľujú vrstvy mesta, jeho každodenný život a výzvy budúcnosti, ktorým čelí. Celý program TU-BA vzniká aj vďaka množstvu ďalších podporovateľov a partnerov, ktorí sú uvedení na webovej stránke centra.

Ilja Skoček, architekt a predseda **Inštitútu Slovenskej komory Architektov (ISKA)**, ktorý je hlavným odborným partnerom TU-BA, vníma otvorenie centra ako dôležitý míľnik pre Bratislavu. „Jedným z hlavných poslání komory architektov je snaha o popularizáciu a priblíženie architektúry a práce architektov verejnosti. Veríme, že TUBA sa stane ideálnym nástrojom na prenesenie tejto snahy z internetu a médií aj do fyzického priestoru. Je to obzvlášť dôležité v dobe, keď sa vďaka sociálnym sieťam vytráca reálny kontakt a spolupráca medzi ľuďmi v spoločnosti,“ dodáva.

Hlavný architekt mesta **Juraj Šujan** vidí prínos centra najmä v súvislosti s prípravou územného plánu. „Územný plán by mal byť spoločenskou dohodou o ochrane a rozvoji územia. Pri hľadaní tejto spoločenskej dohody by nám TU-BA mohla výrazne pomôcť,“ upresňuje.

Námestníčka primátora **Lenka Antalová Plavuchová**, ktorá v stredu o 17.30 h otvorí TU-BA diskusiou MIB Talk o nájomnom bývaní, vysvetľuje, že TU-BA bude veľmi dôležitý priestor: „Bude neutrálnou pôdou, kde môžeme viesť konkrétne diskusie o abstraktných témach, ako je územný plán, urbanizmus a architektúra so všetkými, ktorí sa podieľajú na rozvoji mesta.“ TU-BA bude podľa nej aj symbolickým miestom, kde sa o plánovaní mesta budeme rozprávať tak, aby sa dohoda, dobré riešenie vo verejnom záujme, stalo našou kultúrou.

Petra Marko si uvedomuje, že budovať kultúru verejnej a otvorenej diskusie v spoločnosti, kde je dôvera stále veľmi krehká, nebude ľahké. O to dôležitejšie to je. „V TU-BA chceme kultivovať kritický a zároveň rešpektujúci dialóg v témach rozvoja mesta, ktorý je veľmi potrebný. Verím, že sa stane aktívnou a angažovanou platformou pre diskusie, plány a vízie, ktoré budú Bratislavu posúvať dopredu,“ uzatvára.

--

Centrum architektúry a mestského plánovania je od 22. 10. otvorené 7 dní v týždni a ponúka bohatý program, ktorý nájdete na: <https://tuba.mib.sk/program/>

V októbri sa konala liturgická spomienka na patróna našej školy, pápeža svätého Jána Pavla II.

Ked' má niekto sviatok, oslavuje celá rodina.

Text: Jana Osvaldíkova, učiteľka na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Snímky: archív školy

V predvečer sviatku - v utorok 21.10. – sme už tradične začali spoločným popoludním. Pani učiteľky si pre žiakov a ich rodičov pripravili pestrý program. Mohli sa zapojiť do tvorivých aktivít, kde si pri vyrábaní zvieratiek pomocou rôznych techník vyskúšali svoju zručnosť a fantáziu.

Tiež sa mohli zahrať na rozprávku a vyrobiť si svoj „hrnček var“ – krásny farebný pokus so sódou bikarbónou, octom a potravinárskou farbou. No a čo by to bolo za oslavu bez občerstvenia. To pripravili pani učiteľky, no žiaci mali možnosť urobiť (a zjesť :-)) si svoj vlastnoručne vyrobený obložený chlebík či chlebík s lekvárom.

V stredu 22. 10. bola ráno svätá omša a po nej mali jednotlivé triedy svoj program. Tí

mladší ostali v škole a nášho patróna si pripomenuli rôznymi aktivitami a prostredníctvom filmu či dokumentu sa dozvedeli viac o živote sv. Jána Pavla II. Iní sa vybrali za športom, zábavou či vzdelaním mimo školy. Jump fun, Steam up, Aurélium či kvíz v škole boli

počas tohto sviatočného dňa spoločníkmi starších žiakov.

Oslava skončila, no vzor a príklad nášho patróna nás sprevádza aj naďalej. Sv. Ján Pavol II., oroduj za nás.

Žiaci v škôlke skúšali žonglovať, nebolo to ľahké

V jeden daždivý deň prišiel k nám do škôlky žonglér. Ukázal nám, ako sa dá žonglovať s hračkami. Ale nebolo to obyčajné hračky. Boli to napríklad šatky, lentilky, delá a mnohé ďalšie. Všetko sme si vyskúšali a vôbec to nebolo ľahké. Tešíme sa na ďalšie stretnutie a dovedy sa zlepšíme.

Púť katolíckych škôl do Šaštína

Text: Jana Osvaldíková, učiteľka na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Snímky: archív školy

V septembri si pripomínáme patrónku Slovenska – Sedembolestnú Pannu Máriu. V tomto mesiaci sa koná v Šaštíne viacero pútí. Medzi nimi má svoje miesto aj púť katolíckych škôl Bratislavskej arcidiecézy. Svätú omšu slúžil bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský.

Za našu školu sa púte zúčastnili žiaci piateho a siedmeho ročníka. Tento rok nám bola pridelená služba čítanie prosieb. Zuzka a Agátka sa toho zhostili na výbornú. Ďakujem aj miništrantom z našej školy Adamovi, Sebastianovi a Filipovi i všetkým žiakom, ktorí sa púte zúčastnili. Dúfam, že ste si odniesli viac ako len gaštany a spomienku na gaštanovú vojnu.

Nech nás všetkých sprevádza príhovor našej nebeskej patrónky – Sedembolestnej Panny Márie.

Milión detí sa modlí ruženec

Text: Mgr. Lucia Koporcová, ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Snímky: archív škôlky

Október patrí Panne Márii a modlitbe ruženca. Naši predškôláci sa aj tohto roku zapojili do akcie Milión detí sa modlí ruženec. S deťmi sme sa modlili za mier a jednotu medzi ľuďmi, pomodliť sa celý ruženec úspešne zvládli.

Naši žiaci medzi účastníkmi

Oltár a obojný stôl hlavnej lode

Katedrála plná mladých

Vláda zodpovedá za zhoršenie bezpečnosti na Slovensku. V prvom rade treba napraviť novelu trestných zákonov

Po vládnej novele trestných zákonov stúpol počet krádeží, na čo sa v uliciach našich miest nabaľuje ďalšia kriminalita a agresívne, obťažujúce správanie. Mesto a Mestská polícia Bratislava robia na zaistenie verejného poriadku maximum. Ich kompetencie sú však obmedzené legislatívou a na všetky problémové lokality už nestačia ani súčasné počty štátnych policajtov. V rukách to má teda predovšetkým štát.

Pocit bezpečia je základom všetkých funkčných vzťahov aj súdržnosti spoločnosti. O to smutnejšie je, že v mestách a obciach na Slovensku sa v uplynulom čase výrazne zhoršil. Narástol počet krádeží, čoraz častejšie sa stretávame s obťažujúcim a ohrozujúcim správaním, drogovou kriminalitou, verbálnou agresiou a neraz aj fyzickými konfliktmi. Sťažujú sa na to už aj rezidenti kedysi pokojných mestských štvrtí.

Nárast počtu ľudí na hranici príjmovej chudoby v dôsledku nezodpovedných politík štátu, zhoršujúce sa duševné zdravie spoločnosti, agresia na sociálnych sieťach, ktorá sa prenáša aj do fyzického priestoru – toto všetko už nejaký čas vytváralo výbušné prostredie. Situácia sa však radikálne zhoršila najmä po tom, ako vláda novelou trestných zákonov prakticky zlegalizovala krádeže pod 700 eur. Človek dnes môže v priebehu jedného dňa kradnúť aj opakovane a stále mu za to hrozí iba pokuta. Deje sa to na celom Slovensku, ale Bratislava ako hlavné mesto poskytuje dostatok anonymity aj príležitostí, a preto je tu tento problém vypuklejší.

Keď za krádeže nehrozí reálny trest, je jasné, že ich počet stúpne. Tam, kde je viac kradnutého tovaru, rastie aj problém s drogami, nabaľuje sa na to ďalšia trestná činnosť a s tým stúpa aj agresívne a obťažujúce správanie.

Úloha vlády

Samosprávy robia, čo sa dá, napríklad v Bratislave je dnes historicky najviac mestských policajtov v uliciach. Problém, ktorý spôsobila vláda, však musí v prvom rade riešiť práve vláda a musí konať rýchlo. Štát sa musí prestať vyhovárať a musí si uvedomiť, že za prudké zhoršenie situácie nesie zodpovednosť.

Prvým krokom je zvrátenie novely trestných zákonov. Len pokuta od kradnutia nikoho neodradí a stav, keď niekto môže pravidelne kradnúť čokoľvek v hodnote do 699 eur bez toho, aby mu hrozil reálny trest, nie je udržateľný. Na Slovensku sú prípady, že mestskí policajti riešili konkrétnych ľudí za opakované krádeže v priebehu niekoľkých mesiacov aj 60-krát.

Je potrebné, aby vláda dostala do ulíc výrazne viac kvalitných policajtov. Mesto výborne spolupracuje so štátnou políciou, ktorá takisto robí, čo je v jej silách. Štátnych policajtov však nie je dosť. Kým mesto počet mestských policajtov zodpovedne zvyšovalo a dnes ich má v uliciach historicky najviac, štátna polícia má v Bratislave približne 20-percentný podstav. Bez toho, aby sa doplnili jej stavy, nie je možné zhoršenej bezpečnosti účinne čeliť.

Dôležité je aj obnovenie prevádzky záchytek. Najčastejším trestným činom na Slovensku je ohrozenie pod vplyvom návykovej látky. Bez záchytek však v súčasnosti chýba spôsob, ako prakticky obmedziť konanie ľudí pod vplyvom, ktorí sú potenciálnou hrozbou pre seba a svoje okolie, a odborne im pomôcť.

Mestským políciám okrem toho chýbajú aj niektoré kompetencie, právomocami štátnej polície na úseku verejného poriadku nedisponujú. Zmena zákona o mestských a obecných políciách, o ktorej sa hovorí už roky, je preto nutná. Táto legislatíva by napríklad v prípadoch agresívneho a obťažujúceho správania mala aj mestským

policajtom umožniť vykazať osoby z priestoru alebo im zadržať alkohol, ak ho konzumujú na verejných miestach s platným zákazom konzumácie.

Mesto koná naplno – v rámci svojich možností

Mesto od roku 2018 navýšilo rozpočet mestskej polície z 8,8 na 17,4 milióna eur. Mestská polícia robí maximum aj vďaka zriadenej zásahovej jednotke, modernému operačnému stredisku či vysunutým pracoviskám v lokalitách, ktoré to najviac potrebovali („Pentagon“, Obchodná ulica). Okrem toho, že v teréne nasadzuje historicky najviac mestských policajtov, pomáha jej aj najväčší a najkomplexnejší mestský kamerový systém na Slovensku – kým v roku 2018 mala k dispozícii 283 kamier, dnes ich využíva až 766. Naša mestská polícia ako prvá zaviedla aj te-
lové kamery, ktoré chránia obe strany.

Mesto sa aktívne zameriava na problémové lokality. Napríklad v susedstve 500 bytov po oslovení zo strany miestnej komunity v spolupráci so štátnou a mestskou políciou radikálne zintenzívnilo hliadkovanie. Len zásahová jednotka mestskej polície tu za tri mesiace mala 221 kontrol. Efekt je už cítiť, lokalita je však aj podľa rezidentov bezpečnejšia najmä vtedy, keď tu priamo hliadkuje polícia. Podobne sa bude postupovať aj v iných kritických oblastiach. Nedostatok policajtov v Bratislave je však taký veľký, že nie je možné rovnako pokryť všetky problémové miesta, ako sú napríklad Kamenné námestie, Trnavské myto, Račianske myto a ďalšie. Mesto zároveň pripravuje zmenu všeobecne záväzného nariadenia, ktorým chce na celom území Bratislavy spresniť a zjednotiť pravidlá zamerané na agresívne správanie a konzumáciu alkoholu na verejnosti.

Mesto robí maximum, ale samo nie je schopné slúbiť zázraky. Teraz musí konať najmä vláda.

Mestská časť Bratislava - Vajnory
Vás srdečne pozýva na

Reprezentatívny ples

Mestskej časti Bratislava - Vajnory

007^F FEBRUÁR 2026/19:00

DOM KULTÚRY VAJNORY POD LIPAMI 2

**99€/OSOBA
HLAVNÁ SÁLA**

**89€/OSOBA
MALÁ SÁLA**

MODERUJE: DÁRIUS KOČI

**PROGRAM: ROBO OPATOVSKÝ, LUDO KURUC BAND, RED CAT
CABARET, DJ PETER ONDRUŠ, BOHATÁ TOMBOLA, VIDEOBOOTH**

**VSTUPENKY: MÚ BA - VAJNORY
REZERVÁCIA A PREDAJ LÍSTKOV OD 1. 12. 2025
KULTURA@VAJNORY.SK; 02/2129 5251**

DRESS CODE: CREATIVE BLACK TIE

VAJNORY
Dedina v meste

 Vajnory - dedina v meste
 Vajnorský podcast
 Vajnory.sk

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: Martin Gabura, archív FK

Muži FK Vajnory, 10 súťažných mládežníckych tímov a aj predprípravka, ktorá taktiež odohrala zopár prípravných duelov, majú jesennú časť sezóny za sebou. Znamená to, že náš areál bude teraz 4 mesiace oddychovať a všetky družstvá sa presunú do telocviční, na umelé plochy a do iných priestorov. Zimný program sa rozbehol 17. novembra. Ešte predtým sme stihli usporiadať tradičnú zábavu v miestnom Kultúrnom dome.

V našom drese uniká Tomáš Miklovič

ZIMA

Tento rok budeme využívať od polovice novembra do polovice marca 6 rôznych miest – telocvičňu a vonkajšiu plochu štátnej základnej školy, telocvičňu cirkevnej základnej školy, telocvičňu SOŠ na Pántoch, špecializovanú plochu v Hangairi a ihrisko s umelým trávnikom na Mladej Garde. Víkendový program turnajov a zápasov, ktoré deťom spestria toto obdobie, sa doladí postupne podľa potrieb a predstáv trénerov. Jednotlivé skupiny budú trénovať takmer v identických dňoch ako vonku, aby si rodičia nemuseli meniť týždenný har-

monogram. Výnimkou sú len predprípravka a v jednom prípade mladší dorast. Pod strechou budeme formou hier tradične pracovať aj na gymnastických a atletických základoch pohybových schopností detí. Aj preto zopár trénerov absolvovalo koncom októbra seminár v Bratislave (fotky dole), ktorý nám zodpovedal niekoľko otázok o špecializovanom atletickom tréningu, ktorý sa každým rokom vyvíja a obnovuje. Atléti sa stretávajú s inými problémami ako my, ich futbaloví kolegovia, ale v metodike nám niekoľko nových námetov dali.

Všetky družstvá budú trénovať v zime takmer neprežite. Oddych nás čaká len tri týždne počas Vianoc a jeden týždeň jarných prázdnin. Výnimkou sú muži, u ktorých nasleduje klasická prestávka. Zopárkrát sa počas nej zídu, ale normálny tréningový proces rozbehnú až vo februári.

MUŽI

Náš seniorský tím bude zimovať na 3. mieste VI. ligy. Výborne sa rozbehol, keď v prvých 5 kolách získal 13 bodov. Náš úvodný súper

Tréner Milan Herko

z Miloslavova patrí k špičke súťaže, a preto remíza 1:1, aj keď doma, nie je márna (gól dal Matej Toman, ktorý sa z osobných dôvodov na jeseň veľmi do procesu nezapájal). No a potom prišli na našu radosť víťazstvá – 2:0 na ihrisku NŠK (naše góly dali Zeman a Škrabák, ale duel bol neskôr skontumovaný v náš prospech), 3:1 doma nad Récou (Katrenčík, Miklovič, Pietroszek), opäť doma 2:0 nad Kozmosom (Katrenčík, Pietroszek) 3:1 v Hamuliakove (Miklovič, Hudran, Hoblík). V tom období nás zdobila hlavne kvalitná obrana. Aj po skončení jesennej časti máme stále najlepšiu defenzívu.

Potom prišlo vysoké víťazstvo 11:0 nad Záhorskou Bystricou, možno aj naše najvyššie súťažné v histórii, ktovie. Žiaľ, namiesto toho, aby nám táto kanonáda, pri ktorej hrali hostia od stavu 3:0 v oslabení, dodala ešte viac sebavedomia, prišlo uspokojenie. Pri prehre 2:3 v Igrame (naše góly dali Miklovič a Lukáš Zeman) nás prekvapilo, že výhra neprichádza

sama v darčekovom balení. Reálnu kvalitu sme ukázali paradoxne až po vylúčení nášho stoperu Martina Pietroszeka, keď sme v oslabení podali oveľa lepší výkon. Chybou pri prehre 0:1 doma so Šúrom bolo zase nastavenie mužstva, ktoré malo za následok málo odvahy a stratu priamočiarosti. Líder súťaže nám rozbil náš ustráchaný remízový plán gólom v závere. No a čo sa stalo pri prehre 1:5 na ihrisku posledného Volkswagenu, bolo vtedy veľkým vytriezvením a ešte aj dnes zostáva veľkou záhadou. Súper, ktorý z nás mal pred výkopom enormný strach, nás v jeho prechodnom domove v Borinke jednoducho „ubrejkoval“ a my sme s tým nevedeli nič urobiť. Sériu prehíer ukončil až domáci zápas s Iskrkou Petržalka a výhra 2:1 po dvoch góloch zo štandardných situácií. Hostí viedol náš predchádzajúci tréner Marcel Hulák. No a jeseň sme ukončili víťazstvom 2:0 (oba góly dal Maroš Leško) na ihrisku rezervy Devínskej Novej Vsi, kde sme ťažili z otvorených priestorov na súperovej polovici. Muži

mali túto jeseň netradične až o 3 týždne kratší súťažný program ako niektoré tímy žiakov a dorastencov, čo spôsobil nízký počet účastníkov v VI. lige. Jej tabuľka nebola v čase uzavierky tohto vydania úplne kompletná, chýbala v nej dohrávka medzi Iskrkou a Devínskou Novou Vsou, no naše tretie miesto sa nezmení.

VI. LIGA – TABUĽKA PO JESENNEJ ČASTI

1. Hrubý Šúr	28
2. Z. Bystrica	24
3. Vajnory	22
4. Miloslavov	22
5. NŠK Bratislava „B“	17
6. Kozmos	15
7. Devínska N. Ves „B“	13*
8. Réca	11
9. Hamuliakovo	9
8. Igram	9
9. Iskra Petržalka	9*
12. Volkswagen	7

Hlavičkuje Martin Pietroszek, za ním Matej Hudran

O loptu bojuje Peter Škrabák

Do Vajnor prichádza ďalšia zlatá medaila

Armwrestler Peter Racek zvíťazil na majstrovstvách sveta

Petrova dcéra Zara Raceková sa tiež stala majsterkou sveta na pravú ruku junior U15 IFA SUA Armwrestling

Text: redakcia

Snímka: FB Peter Racek

V utorok 28. októbra sa do našej mestskej časti dostala skvelá správa – Vajnorák Peter „Ceco“ Racek dosiahol mimoriadny úspech na svetovej úrovni! Na majstrovstvách sveta IFA SUA Armwrestling Grand Masters 95 kg, ktoré sa konali v Baku (Azerbajdžan), vybojoval zlatú medailu a stal sa majstrom sveta.

Peter Racek už dlhé roky patrí medzi najlepších slovenských armwrestlerov a svojimi výkonmi robí radosť nielen fanúšikom tohto športu, ale aj celej vajnorskej komunite. Jeho úspech je dôkazom, že vo Vajnoroch sa darí rôznym športovcom – od futbalu až po disciplíny, v akej teraz žiari aj náš nový svetový šampión.

História armwrestlingu vo Vajnoroch siaha do roku 2020, keď sa tu uskutočnila prvá súťaž organizovaná tímom Rival Fitness v spolupráci so Slo-

venskou úniou armwrestlingu (SUA) a mestskou časťou Bratislava-Vajnory. Podujatie malo nielen športový, ale aj charitatívny rozmer – celý výťažok bol venovaný malému Alexejovi Pavúčekovi na podporu jeho boja o zdravie.

Peter Racek sa ako dvojnásobný majster sveta v armwrestlingu zaslúžil o rozvoj tohto športu aj vo Vajnoroch, kde vedie mladé talenty a odovzdáva im svoje skúsenosti. Jeho práca motivuje mládež, aby sa športu venovala pravidelne a budovala si nielen fyzickú silu, ale aj disciplínu a sebadôveru. Okrem vlastných úspechov pôsobí aj ako tréner slovenskej reprezentácie juniorov a detí so zdravotným znevýhodnením.

Gratulujeme a ďakujeme za skvelú reprezentáciu Vajnor aj Slovenska!

Prezutie pneumatík a nastavenie geometrie rýchlo, bez čakania a za rozumnú cenu.

📍 MV Autoservis, Pri starom letisku 4, Vajnory

Podujatia vo Vajnoroch

NOVEMBER DECEMBER 2025

1.11

Vajnory Halloween
open -
Medzinárodný
turnaj v Cornhole

DK Vajnory

8.11

Futbalová
Megaparty

DK Vajnory

15.-16.11

Vajnorský
širáček

DK Vajnory

22.11

Katarínska
zábava

DK Vajnory

26.11

Verejná
diskusia so
starostom

DK Vajnory

29.11

Advent vo
Vajnoroch

Kostol Sedembolestnej
panny Marie

30.11

divadlo
POZVÁNKA

DK Vajnory

6.12.-7.12

Vianočné trhy vo
Vajnoroch

Park pod Lipami

7.12

Vianočný
stolnotenisový
turnaj

DK Vajnory

12.-14.12

Vianočné trhy vo
Vajnoroch

Park pod Lipami

12.12

ZUŠ Vrbenského
hrá na námestí

Park pod Lipami

13.12

Lampionový
sprievod na Luciu

Park pod Lipami

14.12

EDUdrama -
divadielko pre deti,
Vianočný koncert
VOS

Park pod Lipami

14.12

Vianočný handmade
trh
Vianočný bazár

DK Vajnory

14.12

Živý
betlehem

Vajnorský ľudový dom

17.12

Vianočná
kapustnica pre
seniorov

DK Vajnory

VAJNORY
Dedina v meste

Zmena programu vyhradená!

Na týchto podujatiach sa budú vyhotovovať fotografické
zábery alebo audiozáznamy.

Vajnory - dedina v meste

Vajnorský podcast

Vajnory.sk

VEREJNÁ DISKUSIA

STAROSTU MICHALA VLČEKA S OBČANMI VAJNOR SPOLOČNE O VAJNOROCH

26. november
2025

18:00 hod.

Dom kultúry
Vajnory

Michal Vlček

starosta Mestskej časti
Bratislava-Vajnory

Zmena programu vyhradená!

Na týchto podujatí sa budú vyhotovovať fotografické zábery alebo videozáznam.

VAJNORY
Dedina v meste

Vajnory - dedina v meste

Vajnorský podcast

Vajnory.sk